EMN vzdelávací seminár

„Príležitosti a výzvy pracovnej migrácie“

EMN Educational Seminar

“Labour Migration Opportunities and Challenges”

MATERIÁLY K SEMINÁRU

SEMINAR MATERIALS

20. – 22. augusta 2013, Bratislava
20 – 22 August 2013, Bratislava

Obsah / Contents

1. úvod / introduction
2. program seminára / seminar programme
3. informácie o prednášajúcich a EMN tíme / speakers‘ biographies and EMN team
4. migrácia na Slovensku / migration in Slovakia
5. študijné podklady / study materials
6. prezentácie prednášajúcich / speakers’ presentations

Spolufinancované Európskou úniou

Čo je EMN?

Európska migračná sieť (European Migration Network - EMN) poskytuje aktuálne, objektívne, spoľahlivé a porovnateľné informácie o migrácii a azyle na účely tvorby národných politík a politík EÚ. Medzi hlavné aktivity EMN patrí príprava štúdií a výročných správ, výmena informácií v rámci systému ad hoc otázok, organizovanie rôznych stretnutí a budovanie kontaktov. EMN vznikla na základe Rozhodnutia Rady 2008/381/ES a spolufinancuje ju Európska únia. Aktivity EMN na Slovensku spolufinancuje Ministerstvo vnútra SR.

Kto tvorí Národný kontaktný bod EMN v Slovenskej republike?

Národný kontaktný bod EMN v SR tvorí Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Štatistický úrad SR a Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) vo funkcii koordinátora. V prípade záujmu o činnosť EMN môžete navštíviť webovú stránku www.emn.sk alebo kontaktovať IOM na ncpslovakia@iom.int alebo 02/5262 3335.

What is EMN?

The European Migration Network (EMN) provides up-to-date, objective, reliable and comparable information on migration and asylum with a view to supporting policymaking at national and EU level. Main EMN activities are preparation of studies and annual reports, information exchange through the system of ad-hoc queries, organising different meetings as well as networking. EMN was established by the Council Decision 2008/381/EC and is co-funded by the European Union. EMN activities in Slovakia are co-financed by the Ministry of Interior of the Slovak Republic.

Who comprises EMN National Contact Point in the Slovak Republic?

The EMN National Contact Point in the Slovak Republic is composed of the Ministry of Interior of the Slovak Republic, Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic, Statistical Office of the Slovak Republic and International Organization for Migration (IOM) as its coordinator. In case of your interest in the EMN activities please visit www.emn.sk or contact IOM at ncpslovakia@iom.int or +421 2 5262 3335.

1. Úvod / Introduction

Vážená účastníčka, vážený účastník vzdelávacieho seminára,

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) ako koordinátor Národného kontaktného bodu Európskej migračnej siete v SR si veľmi váži vašu účasť na vzdelávacom seminári „Príležitosti a výzvy pracovnej migrácie“. Druhý ročník vzdelávacieho seminára nadväzuje na jeho minuloročný úspešný prvý ročník, kde bola predstavená migrácia ako globálny ale aj lokálny fenomén. Počas tohto druhého ročníka slovenskí i zahraniční experti z desiatich akademických, vládnych i mimovládnych inštitúcií priblížia najmä problematiku pracovnej migrácie a jej jednotlivé aspekty so zreteľom na práva pracovných migrantov, nútenú prácu a vykorisťovanie až po fenomén obchodovania s ľuďmi. Súčasťou seminára bude aj premietanie viacerých filmov alebo krátkych videí na danú problematiku ako aj praktické cvičenia spojené s diskusiou s renomovanými odborníkmi pôsobiacimi v tejto oblasti.

Vzdelávací seminár je zároveň vítanou príležitosťou na nadviazanie nových kontaktov na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni, diskusiu a rozvoj iniciatív, z ktorých bude možné čerpať v budúcnosti pri budovaní odborných kapacít a pri práci v oblasti migrácie. Veríme, že nadobudnuté poznatky a kontakty využijete vo svojej ďalšej práci – pri tvorbe politík, strategických materiálov, zákonov, stanovísk, odborných dokumentov a akademických prác týkajúcich sa migrácie, pri implementácii migračných politík v praxi alebo pri praktickej práci s migrantmi.

Našou snahou je, aby ste čas strávený na seminári využili čo najefektívnejšie. Aj preto sme pre vás pripravili tento referenčný materiál, ktorý obsahuje vystúpenia expertov a ich profily, študijné podklady a informácie o migrácii na Slovensku. Veríme, že vám poslúžia aj po návrate do každodennej pracovnej reality.

Dear participant of the educational seminar,

International Organization for Migration (IOM) as the coordinator of the National Contact Point of the European Migration Network in the Slovak Republic is very pleased and honoured that you decided to participate in the educational seminar entitled “Labour Migration Opportunities and Challenges”. The second edition of the educational seminar is a continuation of its successful first edition at which migration was introduced both as a global and local phenomenon. During this second edition, international and local experts from ten academic, governmental, and non-governmental institutions will present, among others, the topic of labour migration and its various aspects with regard to migrant rights, forced labour, exploitation and the issue of human trafficking. Apart from this, the seminar will encompass a number of film screenings and short videos connected to the topic as well as practical exercises with well-known experts in the field.

Educational seminar is also a welcome opportunity for networking on regional, national and international level, discussion and development of initiatives which can be used in the future capacity building and work in the field of migration. We believe that knowledge and contacts gained during the seminar will be helpful in your further work – in policy-making, preparation of strategic materials, laws, statements, expert documents and academic papers on migration, practical implementation of migration policies or practical work with migrants.

Our effort is that you will make the most of attending this seminar. Therefore we have prepared for you this reference material which includes speakers’ presentations and biographies, study materials and information on migration in Slovakia. We believe that it will serve you also after returning to your every day work.

Zuzana Vatráľová
vedúca Úradu IOM v SR/ Head of the IOM in Slovakia

2. Program seminára / Seminar Programme

EMN vzdelávací seminár
„Príležitosti a výzvy pracovnej migrácie“
20.-22. augusta 2013
Hotel Sorea Regia, Kráľovské údolie 6, Bratislava

Poznámka: Počas prestávok programu v rámci jednotlivých dní budú členky EMN tímu prezentovať jednotlivé aktivity a výstupy EMN v SR, ako aj na úrovni EÚ a poskytnú priestor na individuálnu diskusiu a konzultáciu ohľadom ich praktického využitia v procese tvorby politík, strategických dokumentov, analýz, podkladových materiálov, výskumných aktivít a pod.

20. august (utorok): Riadenie pracovnej migrácie a postavenie migrantov na trhu práce

8.30 - 9.00 **Registrácia**

9.00 – 9.30 **Otvorenie vzdelávacieho seminára, privítanie účastníkov**
Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava
Bernard Priecel, Mirgačný úrad MV SR

9.30 – 10.00 **Tour de table**
predstavenie účastníkov

10.00 – 10.45 **Pracovná migrácia z globálnej perspektívy**
Bernd Hemingway, Regionálny úrad IOM pre EHP, EÚ a NATO, Brusel

10.45 – 11.15 **Prestávka - EMN Výročné správy**

11.15 – 12.00 **Politiky pracovnej migrácie v cieľových krajinách**
Anna Platonova, Regionálny úrad IOM pre EHP, EÚ a NATO, Brusel

12.00 – 12.30 **Politika pracovnej migrácie v SR**
Natália Ulrichová, SK NKB EMN, IOM Bratislava

12.30 – 13.30 **Obed**

13.30 - 15.00 **Migrácia, jej riadenie a práva migrantov: *mobilita práce a zručností v globalizovanom svete - výzvy pre Slovensko***
Patrick Taran, Global Migration Policy Associates, Ženeva, Švajčiarsko

15.00 – 15.30 **Prestávka - EMN štúdie**

15.30 – 17.15 **Rovnaké zaobchádzanie, problematika diskriminácie a integrácie migrantov v SR *(praktické cvičenie a diskusia)***
Patrick Taran, Global Migration Policy Associates, Ženeva, Švajčiarsko
Anna Platonova, Regionálny úrad IOM pre EHP, EÚ a NATO, Brusel

Večera

21. august (streda): Rizikové faktory pracovnej migrácie - vykorisťovanie a nútená práca

9.00 – 10.15 **Vzťah medzi legálnou prácou a šedou ekonomikou so zameraním na pracovných migrantov**
Gudrun Biffl, Danube University, Krems, Rakúsko

10.15 – 11.15 **Od dôstojnej práce k nútenej práci a vykorisťovaniu**
Klára Skřivánková, Anti-Slavery International, Londýn, Veľká Británia

11.15 – 11.45 **Prestávka - EMN Ad-hoc otázky**

11.45 - 12.30 **Od dôstojnej práce k nútenej práci a vykorisťovaniu**
(praktické cvičenie)
Klára Skřivánková, AntiSlavery International, Londýn, Veľká Británia

12.30 – 13.30 **Obed**

13.30 – 14.30 **Zraniteľnosť pracovných migrantov, ich práva a úloha odborov**
(vrátane krátkych videí a praktického cvičenia)
Rosa Crawford, Trade Unions Congress, Londýn, Veľká Británia

14.30 – 15.00 **Prestávka - EMN stretnutia**

15.00 – 16.00 **Zraniteľnosť migrantov v pracovnom prostredí**
Matej Blažek, Loughborough University, Veľká Británia

Večera

Večerný program: ***18.30 Kultúrne Centrum Dunaj, Nedbalova 3 Bratislava***

Premietanie dokumentárneho filmu ***režisérky Daniely Agostini "Prípad stromkári" (The Tree workers case) o najväčšom odhalenom prípade pracovného vykorisťovania migrantov v Európe za posledných 20 rokov, ku ktorému došlo v Českej republike a jeho obeťami boli aj občania SR. Premietanie filmu bude spojené s diskusiou s medzinárodne uznávanými odborníkmi na boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Film bude premietaný v anglickom jazyku. Tlmočenie nebude zabezpečené.***

22. august (štvrtok): Obchodovanie s ľuďmi

9.00 – 10:00 **Obchodovanie s ľuďmi v politikách a legislatíve Európskej únie**
(vrátane krátkych videí)
Zoi Sakelliadou, Úrad koordinátorky EÚ na boj proti obchodovaniu s ľuďmi, Brusel

10.00 – 11.00 **Obchodovanie s ľuďmi za účelom nútenej práce v Stredomorí: súčasné trendy a hlavné výzvy**
(vrátane krátkeho dokumentu)
Paola Monzini, medzinárodná konzultantka, Taliansko

11.00 – 11.30 **Prestávka - EMN iné aktivity/výstupy**
(napr. EMN Newsletter, EMN Bulletin, EMN slovník)

11.30 – 12.30 **Program pomoci obchodovaným osobám v SR**
Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava

12.30 – 13.15 **Záverečné zhrnutie a odovzdávanie potvrdení o účasti**

Obed

Program seminára / Seminar Programme

EMN Summer Educational Seminar

„Labour Migration Opportunities and Challenges“

20 - 22 August 2013
Hotel Sorea Regia, Kráľovské údolie 6, Bratislava

Note: During the breaks of the respective days of the educational seminar the EMN team will present the EMN activities and their outcomes in the Slovak Republic and in the EU. The participants will have the opportunity to individually discuss and consult the possibilities to use the EMN outputs in practice in the area of policy making, preparation of strategic documents, analysis, background papers, researches, etc.

20 August (Tuesday): Labour Migration Management and the Status of Labour Migrants on the Labour Market

8.30 - 9.00 **Registration**

9.00 – 9.30 **Opening of the seminar and welcoming of the participants**
Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava
Bernard Priecel, Migration Office of the Ministry of Interior of the SR

9.30 – 10.00 **Tour de table**
introduction of the participants

10.00 – 10.45 **Labour Migration from the Global Perspective**
Bernd Hemingway, IOM Regional Office for the EEA, EU and NATO, Brussels

10.45 – 11.15 **Coffee Break - EMN Annual Reports**

11.15 – 12.00 **Labour Migration Policies in Countries of Destination**
Anna Platonova, IOM Regional Office for the EEA, EU and NATO, Brussels

12.00 – 12.30 **Labour Migration Policy in the Slovak Republic**
Natália Ulrichová, SK EMN NCP, IOM Bratislava

12.30 – 13.30 **Lunch**

13.30 - 15.00 **Migration, Governance and Rights of Migrants: G*lobalized Labour and Skills Mobility Challenges for Slovakia***
Patrick Taran, Global Migration Policy Associates, Geneva, Switzerland

15.00 – 15.30 **Coffee Break - EMN Studies**

15.30 – 17.15 **Equality of Treatment, Non-discrimination and Integration of Migrants in the SR *(practical exercise and discussion)***
Patrick Taran, Global Migration Policy Associates, Geneva, Switzerland
Anna Platonova, IOM Regional Office for the EEA, EU and NATO, Brussels

Dinner

21 August (Wednesday): Risk Factors of Labour Migration – Exploitation and Forced Labour

9.00 – 10.15 **Relation between Legal Work and Grey Economy with the Focus on Labour Migrants**
Gudrun Biffl, Danube University, Krems, Austria

10.15 – 11.15 **From Decent Work to Forced Labour and Exploitation**
Klára Skřivánková, AntiSlavery International, London, UK

11.15 – 11.45 **Coffee Break - EMN Ad-hoc Queries**

11.45 - 12.30 **From Decent Work to Forced Labour and Exploitation**
(practical exercise)
Klára Skřivánková, Anti-Slavery International, London, UK

12.30 – 13.30 **Lunch**

13.30 – 14.30 **Vulnerability of Labour Migrants, Their Rights and the Role of Trade Unions**
(including short videos and practical exercise)
Rosa Crawford, Trade Unions Congress, London, UK

14.30 – 15.00 **Coffee Break - EMN Meetings**

15.00 – 16.00 **Vulnerability of Migrants in the Working Environment**
Matej Blažek, Loughborough University, UK

Dinner

Evening Programme: ***18.30 Kultúrne Centrum Dunaj, Nedbalova 3 Bratislava***

Documentary Film „The Tree Workers Case", by Daniela Agostini on the biggest detected case of labour exploitation of migrants in Europe in last 20 years. The case happened in the Czech Republic and among the victims were also citizens of the Slovak Republic. After the film discussion with the experts on fights against trafficking in human beings will follow. The film will be in English language.

22 August (Thursday): Trafficking in Human Beings

9.00 – 10:00 **EU Policies and Legislation in the Area of Anti-Trafficking**
(including short videos)
Zoi Sakelliadou, Office of the EU Anti-Trafficking Coordinator, Brussels

10.00 – 11.00 **Trafficking for Forced Labour in the Mediterranean Region: Current Trends and Main Challenges**
(including short documentary film)
Paola Monzini, International Consultant, Italy

11.00 – 11.30 **Coffee Break – Other EMN Activities and Outputs (e.g. EMN Newsletter, EMN Bulletin, EMN Glossary)**

11.30 – 12.30 **Programme to Support the Victims of Trafficking in Human Beings in the Slovak Republic**
Zuzana Vatráľová, IOM Bratislava

12.30 – 13.15 **Concluding Remarks and Handing over the Participants Certificates**

Lunch

3. Informácie o prednášajúcich / Speakers' Biographies

GUDRUN BIFFL

Gudrun Biffl je profesorkou ekonómie, dekankou fakulty obchodu a globalizácie a vedúcou katedry migrácie a globalizácie a katedry vedomostného a komunikačného manažmentu na Donau-Universität, Krems, Rakúsko. Je odborníčkou na pracovnú ekonómiu, vzdelávanie a školenia, migráciu, inštitucionálnu zmenu, medzinárodnú ekonómiu, analýzu hospodárskeho cyklu a tvorbu prognóz. Je členkou niekoľkých komisií, pracovných skupín, fór a rád, ktoré sa zaoberajú témou migrácie, integrácie a súvisiacich štatistík na medzinárodnej (napr. OECD, IOM, ICMPD, EMN atď.) i národnej úrovni (napr. Johannes Kepler Universität, Linz, Viedenská imigračná komisia, rakúsky štatistický úrad, rakúske ministerstvo vnútra, Poradný orgán pre rakúsku sociálnu a hospodársku politiku atď.) a prednáša na ďalších rakúskych univerzitách a inštitútoch. Je autorkou rôznych publikácií a výskumov, ktoré sa venujú téme migrácie, pracovného trhu, zamestnanosti a integrácii migrantov.

Gudrun Biffl is a Professor of Economics, Dean of the Faculty of Business and Globalisation as well as the Head of Department for Migration and Globalisation and the Department for Knowledge and Communication Management at Danube University Krems, Austria. Ms. Biffl is the specialist on labour economics, education and training, migration, institutional change, international economics, business cycle analysis and forecasting. She is a member of number of commissions, working groups, forums and/or boards dealing with the issue of migration, integration and related statistics on both international (e.g. OECD, IOM, ICMPD, EMN etc.) and national level (e.g. Johannes Kepler University of Linz, Vienna Immigration Commission, Statistics Austria, Austrian Ministry of Interior, Council of Advisors on Social and Economic Policy in Austria, etc.) and she lectures at other universities or institutes in Austria. She is the author of numerous publications and researches dealing with the issues of migration, labour market, employment and integration of migrants.

MATEJ BLAŽEK

Matej Blažek prednáša humánnu geografiu na katedre geografie univerzity v Loughborough vo Veľkej Británii. Po ukončení doktorandského štúdia na univerzite v Dundee vo Veľkej Británii krátko pracoval v oblasti komunitnej práce a neskôr sa pridal k tímu Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM), kde sa zapojil do projektu, ktorý sa zaoberal násilím páchaným na migrantoch a ich zneužívaním a vykorisťovaním na Slovensku. Je sociálnym geografom so zameraním na tvorbu agentúry, geografie marginalizácie a komunitného rozvoja. V tejto oblasti svojim výskumom nadviazal na spoluprácu s odborníkmi. Okrem toho pracuje s mládežou, ako školiteľ a konzultant na rôznych úrovniach, pričom jeho záber siaha od komunitného rozvoja až po nadnárodnú prácu s mládežou.

Matej Blazek is Lecturer in Human Geography at the Geography Department, Loughborough University, UK. After completing his PhD at the University of Dundee, UK, he briefly worked in the community work area and then joined the International Organization for Migration (IOM) for a large research project on migrants' experiences with violence, abuse and exploitation in Slovakia. He is a social geographer with interest in the formation of agency, geography of marginalisation and community development. Within this scope, most of his research has evolved in collaboration with practitioners. In addition, Matej has been active as a youth worker, educator and consultant at various levels, ranging from the scope of community development to activities in transnational youth work.

ROSA CRAWFORD

Rosa Crawford vyštudovala politológiu na britskej University College London a medzinárodné vzťahy na univerzite v Gothenburgu vo Švédsku. V minulosti pracovala pre odborové hnutie, kde mala na starosti administráciu jazykových a rekvalifikačných kurzov vo vzdelávacích centrách pre dospelých v severo-východnom Londýne. V roku 2012 začala pracovať pre Odborový zväz (Trade Union Congress -TUC) ako komunitná organizátorka v regióne Midlands vo Veľkej Británii, kde viedla kampaň proti nezamestnanosti mládeže. Od roku 2013 pracuje na medzinárodnom oddelení TUC na pozícii politická analytička pre migračnú politiku.

Rosa Crawford studied Political Science at and University College London and International Relations in the University of Gothenburg, Sweden. Before working in the trade union movement, she worked with migrant communities running language and vocational courses in adult education centres in North East London. Ms. Crawford joined the Trades Union Congress in the UK in 2012 as a Community Organiser in the Midlands region of the UK where she ran community-based campaigns against youth unemployment. In 2013, Ms. Crawford moved to the International Department of the TUC to work as a Policy Officer covering migration policy.

BERND HEMINGWAY

Bernd Hemingway je od júla 2011 regionálnym riaditeľom Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) pre Európsky hospodársky priestor, EÚ a NATO. V minulosti pracoval ako regionálny zástupca IOM v Bruseli a vedúci misie IOM v Berlíne. Predtým, ako sa pridal k tímu IOM, pracoval viac ako 3 roky ako vyšší odborník špeciálneho koordinátora Paktu stability pre juhovýchodnú Európu v Bruseli. V období rokov 1994 – 1999 zastával rôzne funkcie v Európskej komisii vrátane postu úradníka povereného vonkajšími vzťahmi (pre Západný Balkán) a úradníka povereného spravodlivosťou a vnútornými záležitosťami (pre rozšírenie). Na začiatku svojej kariéry pracoval ako vyšetrovateľ berlínskeho senátora vnútra a ako policajný dôstojník pre nemecké ministerstvo vnútra.

Bernd Hemingway has served as the Regional Director for the European Economic Area, the EU and NATO at the International Organization for Migration (IOM) in Brussels since July 2011. Prior to this, he was Regional Representative of IOM Brussels and the Chief of Mission of IOM Berlin. Before joining IOM, Mr. Hemingway worked for more than 3 years as Senior Expert for the Special Coordinator of the Stability Pact for South Eastern Europe. From 1994 to 1999, he held various positions at the European Commission, including Task Manager for External Relations (Western Balkans) and Task Manager for Justice and Home Affairs (Enlargement). Earlier in his career, Mr. Hemingway worked as an Investigator for the Senator of the Interior in Berlin and as a Police Officer for the German Ministry of Interior.

PAOLA MONZINI

Paola Monzini získala PhD titul zo sociálnych vied a politológie na Európskom Univerzitnom Inštitúte vo Florencii. Je výskumníčkou a pracuje ako medzinárodná poradkyňa pre vyšetrovanie nelegálnych aktivít v spoločnosti. Spočiatku sa venovala štúdiu organizovaného zločinu a nelegálneho trhu a od roku 1998 sa zaoberá analýzou fenoménu obchodovania s ľuďmi, pašovania migrantov a nelegálnej migrácie v EÚ a severnej a západnej Afrike s dôrazom na región Stredozemného mora. V minulosti pracovala ako poradkyňa pre medzinárodné organizácie ako napr. Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) v Káhire, Medzinárodnú organizáciu pre migráciu IOM v Abuje, Agentúru Európskej Únie pre základné práva (FRA), či Medzinárodné centrum pre rozvoj migračnej politiky (ICMPD). Publikovala viaceré odborné články a je autorkou troch knižných publikácií vrátane knihy "Sex Traffic. Prostitution, Crime and Exploitation" (Sexuálne obchodovanie. Prostitúcia, zločin a vykorisťovanie), Zed Books, Londýn – New York, 2008.

Paola Monzini, obtained Ph.D. in Social and Political Sciences at the EUI (European University Institute). Ms. Monzini is a researcher and works as an International Consultant investigating the illegal sides of society. Initially devoted to the study of organised crime and illicit markets, since 1998

she carries out analysis on trafficking in human beings, smuggling of migrants and irregular migration issues in the EU and North and West Africa, with a focus on the Mediterranean area. Ms. Monzini has been a consultant for international organisations such as UNODC Cairo, IOM Abuja, FRA and ICMPD (Vienna). She has published a number of scientific articles, and three books, including "Sex Traffic. Prostitution, Crime and Exploitation", Zed Books, London-New York, 2008.

ANNA PLATONOVA

Anna Platonova pracuje pre Medzinárodnú organizáciu pre migráciu (IOM), kde koordinuje a tematicky usmerňuje prácu organizácie v oblasti pracovnej migrácie, integrácie a migrácie a rozvoja v EÚ/EHP. V období rokov 2009 – 2011 mala na starosti Nezávislú sieť odborníkov na pracovnú migráciu a integráciu (LINET). Predtým ako sa pridala k tímu IOM, pracovala vyše 5 rokov na Úrade pre demokratické inštitúcie a ľudské práva v Organizácií pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OSCE), pričom sa zaoberala predovšetkým podporou rozvoja politík pracovnej migrácie vo východnej Európe, na južnom Kaukaze a strednej Ázii.

Anna Platonova coordinates and provides thematic guidance to IOM's work in the EU/EEA on labour migration, integration and migration and development. From 2009 to 2011, she was in charge of the Independent Network of Labour Migration and Integration Experts (LINET). Before joining IOM she had worked for over five years on migration and freedom of movement issues at the Office for Democratic Institutions and Human Rights of the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE), in particular focusing on promotion of development of evidence-based labour migration policies in Eastern Europe, South Caucasus and Central Asia.

DANA PLUHAŘOVÁ

Dana Pluhařová vyštudovala právnickú fakultu Západočeskej univerzity v Plzni, kde v roku 2009 získala magisterský titul. Už počas štúdia sa venovala poradenskej činnosti pre neziskové organizácie, v tomto smere neskôr i pokračovala a v súčasnosti pracuje ako právnik v neziskovom sektore. Venuje sa predovšetkým pomoci obetiam trestnej činnosti a snaží sa zlepšiť ich postavenie v rámci trestného konania.

Dana Pluhářová accomplished her MA studies at the faculty of law at the West Bohemian University in Pilsen in 2009. During her studies she worked as a consultant for NGOs and at present she works as a lawyer in the non-governmental sector. She mainly assists victims of crime and she tries to enhance their status in the criminal procedure.

BERNARD PRIECEL

Bernard Priecel je riaditeľom Migračného úradu Ministerstva vnútra SR. Na úrade pôsobí od roku 1995, na pozícii riaditeľa je od roku 1999. Predtým pôsobil na viacerých pozíciách v Kancelárii ministra vnútra SR. Dlhodobo sa venuje pedagogickej činnosti, prednášal na Ekonomickej univerzite v Bratislave a na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity.

Bernard Priecel is the Director of the Migration Office of the Ministry of Interior of the Slovak Republic. He has been working in the Migration Office since 1995; he has held the position of the Director since 1999. Prior to that, he served in several positions at the Office of the Minister of Interior of the Slovak Republic. He lectured at the University of Economics in Bratislava and Faculty of Health Care and Social Work of the Trnava University.

ZOI SAKELLIADOU

Zoi Sakelliadou pracuje v úrade koordinátorky EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi. Prijatie Štokholmského programu predstavovalo prvý krok k zavedeniu úradu, pričom program neskôr doplnila smernica EÚ 2011/36/EU o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania. Koordinátorka

EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi zodpovedá za zlepšenie koordinácie a vytvorenie väčšej súdržnosti medzi inštitúciami EÚ, agentúrami EÚ, členskými štátmi a medzinárodnými aktérmi a za rozvoj existujúcich a nových politík EÚ v tejto oblasti. Okrem toho koordinátorka monitoruje realizáciu novej a integrovanej Stratégie EÚ na roky 2012 – 2016, ktorá je zameraná na odstránenie obchodovania s ľuďmi a poskytuje orientáciu v strategických politikách v tejto oblasti pre zahraničnú politiku EÚ.

Zoi Sakelliadou works for the Office of EU Anti-Trafficking Coordinator. The position of EU Anti-Trafficking Coordinator was initially foreseen in the "Stockholm Programme" and elaborated in the EU Anti-Trafficking Directive 2011/36/EU. The EU Anti-Trafficking Coordinator is responsible for improving coordination and coherence among EU institutions, EU agencies, Member States and international actors and developing existing and new EU policies to address trafficking in human beings. The EU Anti-Trafficking Coordinator also monitors the implementation of the new and integrated "EU Strategy towards the Eradication of Trafficking in Human Beings (2012-2016)" and provides overall strategic policy orientation for the EU's external policy in this field.

KLÁRA SKŘIVÁNKOVÁ

Klára Skřivánková pôsobí v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi a pomoci obetiam od roku 2000. V roku 2005 sa stala členkou najstaršej medzinárodnej organizácie zaoberajúcej sa ľudskými právami, Anti-Slavery International, ktorá sa ako jediná charitatívna organizácia vo Veľkej Británii venuje výlučne novodobému otroctvu. Vedie program boja proti obchodovaniu s ľuďmi, má na starosti výskum, advokačné aktivity a projekty zamerané na elimináciu všetkých foriem obchodovania. V poslednej dobe sa venuje predovšetkým nútenej práci a prístupu k spravodlivosti pre obchodované osoby. Často svedčí ako odborníčka na súdnych procesoch vo Veľkej Británii. V období 2005 – 2008 pôsobila ako odborníčka v Rade Európy, kde pomáhala s kampaňou, ktorá propagovala Dohovor Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi.
Spolu s dvoma právnikmi založila v roku 2007 think-tank Trafficking Law and Policy Forum, ktorý sa venuje obchodovaniu s ľuďmi a súvisiacim témam. Od roku 2008 je členkou EU Expert Group on Trafficking (Expertná skupina EÚ na boj proti obchodovaniu s ľuďmi), ktorá je poradným orgánom Európskej komisie. Je poradkyňou programu nútenej práce a novodobého otroctva Nadácie Josepha Rowntreea. V roku 2009 sa stala členkou správnej rady Dobrovoľného fondu OSN pre súčasné formy mučenia a v roku 2010 Dobrovoľného fondu OSN pre obete obchodovania s ľuďmi.

Klara Skrivankova has been working in anti-trafficking since 2000 and has since been involved in assistance to numerous victims. In 2005, she joined Anti-Slavery International, the world's oldest international human rights organisation and the only UK charity solely dealing with modern day slavery. She leads Anti-Slavery's anti-trafficking programme, managing research, advocacy and projects to eliminate all forms of trafficking. Her most recent work has focused on trafficking for forced labour and access to justice for trafficked persons. Ms Skrivankova frequently provides expert witness statements in British courts. She acted as an expert (2005-2008) with the Council of Europe, assisting the campaign to promote the Convention on Action against Trafficking in Human Beings.
In 2007 she co-founded with two barristers the Trafficking Law and Policy Forum, an educational think-tank dedicated to human trafficking and related issues. Since 2008 she has been a member the EU Experts Group on Trafficking, advising the European Commission. Since 2009, she has been an adviser of the Forced Labour and Modern Day Slavery Programme of the Joseph Rowntree Foundation. In 2009, she was appointed to the Board of Trustees of the UN Voluntary Trust Fund on Contemporary Forms of Slavery and in 2010 to the Board of the UN Voluntary Trust Fund for Victims of Trafficking in Persons.

PATRICK AYRES TARAN

Patrick Ayres Taran je prezidentom Združenia pre politiky globálnej migrácie (Global Migration Policy Associates - GMPA). Má 35 ročnú odbornú skúsenosť v oblasti medzinárodnej migrácie, imigrácie, presídľovania utečencov a diskriminácie/integračnej práce na lokálnej, národnej a globálnej

úrovni. Od roku 2000 do roku 2011 zastával pozíciu vyššieho odborníka na migráciu v Medzinárodnej organizácii práce (ILO). V rokoch 1990 až 1998 pracoval ako tajomník pre migráciu v Svetovej rade cirkví (World Council of Churches – WCC); v roku 1994 bol spoluzakladateľom Medzinárodného hnutia pre práva migrantov (Migrants Rights International - MRI) a v období 1998 až 2001 bol programovým koordinátorom Programu politík v oblasti medzinárodnej migrácie (International Migration Policy Programme) IOM-ILO-UNFPA-UNITAR. Okrem toho založil a riadil Juhoamerický program pre utečencov (South American Refugee Program) v Seattli (1976 - 1980) a pracoval ako vedúci programu pre imigráciu a utečencov v Národnej rade cirkví USA (Immigration and Refugee Program of the National Council of Churches USA) v rokoch1980 – 1990. Vyštudoval sociálnu prácu a juhoamerické štúdia na Friends World College/ State University of New York. V súčasnosti vyučuje na Ženevskej škole diplomacie (Geneva School of Diplomacy) a v Medzinárodnom tréningovom centre (International Training Centre) ILO v Turíne. Medzi jeho posledné publikácie patrí Strengthening Migration Governance (Posilnenie riadenia migrácie), ILO-OSCE (editor), International Migration , Social Cohesion and Development: An Integrated Approach (Medzinárodná migrácia, sociálna kohézia a rozvoj: Integrovaný prístup), Council of Europe, a Handbook on Establishing Effective Labour Migration Policies, Mediterranean edition (Príručka k budovaniu účinnej migračnej politikyvydanie zamerané na región Stredomoria), OSCE-IOM-ILO (spoluautor – editor).

Patrick Ayres Taran is President of Global Migration Policy Associates (GMPA). He has 35 years full-time professional experience in international migration, immigration, refugee resettlement and discrimination/integration work at local, national and global levels. From 2000 to 2011 he was Senior Migration Specialist at the International Labour Organisation (ILO). He was Secretary for Migration at the World Council of Churches 1990 to 1998; in 1994 he co-founded Migrants Rights International (MRI) and was program officer for the IOM-ILO-UNFPA-UNITAR International Migration Policy Programme 1998-2001. He established and directed the South American Refugee Program in Seattle (1976-1980) and was programme executive at the Immigration and Refugee Program of the National Council of Churches USA 1980 to 1990. His degree majors were social work and Latin America studies at Friends World College/State University of New York. He currently teaches at Geneva School of Diplomacy and the ILO International Training Centre, Turin. Recent publications include Strengthening Migration Governance, ILO-OSCE (editor), International Migration, Social Cohesion and Development: An Integrated Approach, Council of Europe, and Handbook on Establishing Effective Labour Migration Policies; Mediterranean edition, OSCE-IOM-ILO (coauthor-editor).

NATÁLIA ULRICHOVÁ

Natália Ulrichová pracuje pre IOM v rámci tímu Európskej migračnej siete od roku 2009. Pred tým ako nastúpila do IOM pracovala ako projektový manažér pre Európsku komisiu (úrad pre vonkajšiu pomoc) na programoch zameraných na všetky formy nelegálneho obchodovania. V rokoch 2006 až 2008 pôsobila na delegácii EÚ v Macedónsku ako politický poradca pre oblasť migrácie a azylu. Predtým pracovala 3 roky na Ministerstve vnútra SR na odbore medzinárodných vzťahov pokrývajúc aj oblasť migrácie a azylu. V tomto období vykonala aj svoju odbornú stáž v Európskej komisii na riaditeľstve pre vnútorné záležitosti kde sa venovala externej dimenzii migrácie.

Natalia Urichova works for IOM as a part of the European Migration Network team since 2009. Before joining IOM she worked as a project manager for the European Commission External Aid service on programmes tackling all forms of illicit trafficking. From 2006 to 2008 she was placed in the EU Delegation in the former Yugoslav Republic of Macedonia acting as the political adviser in the area of migration and asylum. Before that she worked for 3 years for the Slovak Ministry of Interior in the international relations department covering also the migration and asylum issues. In this period she also took her professional traineeship in the European Commission's DG Home Affairs covering the external dimension of migration.

ZUZANA VATRÁĽOVÁ

Zuzana Vatráľová je od roku 2004 vedúcou úradu Medzinárodnej organizácie pre migráciu (International Organization for Migration, IOM) v Slovenskej republike. Od roku 2003 pracovala v IOM ako koordinátor informačnej kampane v rámci prevencie obchodovania s ľuďmi na Slovensku. V rokoch 1997 až 2002 pracovala ako redaktor BBC World Service v Londýne, predtým bola projektovou manažérkou v Národnej agentúre pre rozvoj malého a stredného podnikania (NADSME) a pracovala aj na Ministerstve zahraničných vecí SR.

Zuzana Vatráľová has served as the Head of the IOM International Organization for Migration in the Slovak Republic since 2004. In 2003, she worked at IOM as a Coordinator of the information campaign on Preventing Human Trafficking in Slovakia. From 1997 to 2002, she worked as a reporter for BBC Bratislava and London. Prior to that, she had been a Project Manager at the National Agency for Development of Small and Medium Enterprises (NADSME) and she had also worked at the Ministry of Foreign Affairs of the Slovak Republic.

EMN tím / EMN team

ANDREA FRKÁŇOVÁ

Andrea Frkáňová je koordinátorkou aktivít Európskej migračnej siete na Slovensku a zodpovedá za manžment EMN grantu. V Medzinárodnej organizácii pre migráciu (IOM) pôsobí od roku 2009. V rámci IOM koordinovala projekty zamerané na budovanie kapacít v oblasti migračného manažmentu, integrácie migrantov a interkultúrneho dialógu. Je spoluautorkou viacerých publikácií vydaných v rámci EMN zameraných na imigráciu vysokokvalifikovaných a kvalifikovaných štátnych príslušníkov, imigráciu zahraničných študentov, nelegálnu migráciu, vízovú politiku ako aj spoluautorkou tréningových materiálov IOM zameraných na budovanie kapacít v oblasti migrácie a integrácie migrantov do spoločnosti.

Andrea Frkáňová is the Coordinator of the European Migration Network Activities in the Slovak Republic and manages the EMN grant. She has been working for International Organization for Migration (IOM) since 2009. Within IOM she coordinated projects aimed at capacity building in the fields of migration management, integration of migrants and intercultural dialogue. She is a co-author of several studies published within the EMN aimed at the immigration of highly-qualified and qualified third country nationals, immigration of international students, irregular migration, visa policy as well as the co-author of training materials aimed at capacity building in the areas of migration and integration of migrants.

KATARÍNA KUBOVIČOVÁ

Katarína Kubovičová sa začala podieľať na realizácii aktivít Európskej migračnej siete v roku 2009 kedy pôsobila ako národná koordinátorka EMN v SR. Po návrate z materskej dovolenky sa v rámci EMN tímu spolupodieľa najmä na odbornom plánovaní a realizovaní expertných stretnutí, seminárov, konferencií a editovaní a príprave materiálov a odborných podkladov. Je spoluautorkou EMN štúdie na tému imigrácie zahraničných študentov do SR a v súčasnosti pripravuje malú tematickú štúdiu EMN zameranú na identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi v procese medzinárodnej ochrany a nútených návratov v SR. V IOM pôsobí od roku 2003 a okrem EMN sa venovala implementácii projektov zameraných na migráciu, integráciu cudzincov, prevenciu a boj proti obchodovaniu s ľuďmi.

Katarína Kubovičová has been involved in the implementation of the European Migration Network activities since 2009 when she acted as the national coordinator of the EMN in the Slovak Republic. After her maternity leave she continues in the EMN team and is engaged mainly in the content planning and organizing of the experts meetings, seminars, conferences, and editing of the EMN materials and background documents. She is a co-author of the EMN study Immigration of International Students in to the Slovak Republic and at present she is preparing the EMN focus study on identification of trafficked persons in the process of the international protection and forced returns. She has been working for IOM since 2003 and besides the EMN she realized different projects on migration, integration of foreigners as well as preventing and combating trafficking in human beings.

KRISTÍNA MORÁVKOVÁ

Kristína Morávková začala pracovať v máji 2012 v Medzinárodnej organizácii pre migráciu (IOM) ako stážistka a neskôr ako konzultantka na projekte Next Door Family EU Stretnutia rodín, ktorého cieľom bolo na spoločných obedoch spojiť slovenské rodiny a rodiny migrantov. Od apríla 2013 pracuje v tíme EMN ako praktikantka pričom pomáha s prípravou článkov na EMN webstránku a do EMN newslettera, prípravou prekladov a materiálov na stretnutia a podujatia, ktoré EMN organizuje a zároveň spracovávala monitoring médií pre Európsku migračnú sieť.

Kristina Moravkova started to work for International Organization for Migration (IOM) as an intern in May 2012 and later as a consultant for the project Next Door Family EU Family Meetings which aimed at shared lunches bringing together Slovak families and families of migrants. Since April 2013 she has worked as a trainee at EMN – she helps with the preparation of online articles for EMN website, EMN newsletter, translations and materials for meetings and other events organized by EMN. Apart from this, she used to work on media monitoring for EMN.

SOŇA OBOŇOVÁ

Soňa Oboňová posilnila tím EMN v roku 2011 a venuje sa najmä komunikačnej a diseminačnej stratégii EMN. V rámci tejto stratégie pripravuje, aktualizuje a koordinuje mediálne výstupy EMN, medzi ktoré patrí predovšetkým administrácia webovej stránky Národného kontaktného bodu EMN v SR a vydávanie elektronického a tlačeného newslettra EMN. Aktívne sa podieľa aj na príprave podkladov pre stretnutia EMN, ako aj ich samotnej organizácii. Medzi jej agendu patrí taktiež aktualizácia EMN slovníka pojmov z oblasti migrácie a azylu za SR a korigovanie grafických úprav odborných výstupov EMN. V minulých rokoch bola zodpovedná za manažment systému ad hoc otázok a vypracovávanie vybraných odpovedí za SR.

Sona Obonova joined the EMN team in 2011 and devotes herself mainly to the EMN communication and dissemination strategy. Within this strategy she prepares, updates and coordinates EMN media outputs in Slovakia, especially Slovak EMN National Contact Point website as well as EMN electronic and printed newsletter. She is actively involved in organising EMN meetings and preparing documents for them. Furthermore, her tasks cover also updating of the EMN Asylum and Migration Glossary on behalf of the Slovak Republic and graphic proofreading of the EMN expert outputs. In previous years, she was responsible for administration of the EMN ad-hoc queries' system as well as elaboration of selected responses for the Slovak Republic in this regard.

NATÁLIA ULRICHOVÁ

Natália Ulrichová je súčasťou tímu Európskej migračnej siete v rámci IOM od roku 2009, pričom v rokoch 2010 až 2012 pôsobila ako národný koordinátor EMN pre Slovenskú republiku. V rámci EMN pokrýva viacero úloh. Je spoluautorkou práve dokončenej malej tematickej štúdie Prilákanie vysokokvalifikovaných a kvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín do SR ako aj iných EMN štúdií na témy napr. nelegálna migrácia, vízová politika, zneužívanie práva na zlúčenie rodiny a pripravuje aj Výročné správy. V súčasnosti je zodpovedná za manažment systému ad-hoc otázok a editovanie výstupov EMN ako aj prípravu vybraných štúdií.

Natalia Ulrichova is part of the European Migration Network team within IOM since 2009, while in years 2010 – 2012 she acted as the national coordinator of the EMN in the Slovak Republic. Within the EMN she was covering a range of issues. She is a co-author of currently finished EMN focused study on Attracting Highly-Qualified and Qualified Third Country Nationals to the Slovak Republic as well as of other EMN studies on irregular migration, visa policy, and misuse of the right for family reunification or Annual Policy Reports. At present her main occupation is the management of ad-hoc queries, editing of the EMN outputs and preparation of the selected studies.

4. Migrácia na Slovensku/ Migration in Slovakia

Slovensko nepatrí k tradičným cieľovým krajinám migrantov - má jeden z najnižších podielov migrantov na počet obyvateľov medzi členskými krajinami EÚ (1,25 %)*.

Počet cudzincov žijúcich na území SR

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkový počet obyvateľov	5 389 180	5 393 637	5 400 998	5 412 254	5 424 925	5 435 273
Celkový počet cudzincov	25 563	32 130	40 940	52 545	62 882	67 976
Podiel cudzincov na celkovom počte obyvateľov	0,47 %	0,60 %	0,76 %	0,97 %	1,16 %	1,25 %

Najväčšie cudzinecké komunity na Slovensku
(podľa počtu občanov)

- Česká republika
- Ukrajina
- Rumunsko
- Poľsko
- Maďarsko
- Nemecko
- Srbsko
- Vietnam
- Ruská federácia
- Rakúsko

k 31.12.2010

Počet povolení na pobyt udelených na Slovensku

2006	2007	2008	2009	2010	2011
11 312	15 159	16 553	11 790	9 535	10 064

Počet žiadostí o medzinárodnú ochranu a udelených štatútov medzinárodnej ochrany

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet žiadostí o medzinár. ochranu	2 849	2 642	909	822	541	491
Udelený azyl	8	14	22	14	15	12
Udelená doplnková ochrana	-	82	66	98	57	91

Najpočetnejšie skupiny cudzincov z tretích krajín v SR

Ukrajina	6 297
Srbsko	3 853
Vietnam	2 257
Ruská federácia	2 227
Čína	1 878
Kórejská republika	1 784
USA	1 027
Macedónsko	488
Chorvátsko	463
Nórsko	432

k 31.12.2010

Kľúčová legislatíva

- Zákon o pobyte cudzincov (404/2011)
- Zákon o azyle (480/2002)
- Zákon o službách zamestnanosti (5/2004)
- Zákon o štátnom občianstve (40/1993)

Kľúčové dokumenty

- Koncepcia integrácie cudzincov v SR (2009)
- Migračná politika SR s výhľadom do roku 2020 (2011)

Vedeli ste, že...

...Slovensko zaznamenalo v rokoch 2004 – 2008 druhý najvyšší rast populácie cudzincov medzi európskymi krajinami?

...Bratislavský kraj sa vyznačuje druhou najväčšou koncentráciou cudzincov v Európe, pričom prvý je Londýn?

...podľa štatistík je „typický" migrant na Slovensku mladší slobodný muž s vyšším vzdelaním a pochádza z EÚ?

*údaj za rok 2010

Zdroje informácií: Migračný úrad SR; Štatistický úrad SR; Úrad hraničnej a cudzineckej polície P PZ

Migrácia na Slovensku/ Migration in Slovakia

Slovakia does not belong to traditional destination countries for migrants – it has one of the lowest shares of migrants in the population among all EU Member States (1,25 %)*.

Number of foreigners living in Slovakia

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Total population	5 389 180	5 393 637	5 400 998	5 412 254	5 424 925	5 435 273
Total number of foreigners	25 563	32 130	40 940	52 545	62 882	67 976
Percentage of foreigners in the total population	0,47 %	0,60 %	0,76 %	0,97 %	1,16 %	1,25 %

Number of residence permits granted in Slovakia

2006	2007	2008	2009	2010	2011
11 312	15 159	16 553	11 790	9 535	10 064

Number of applications for international protection and granted international protection statuses

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Total number of applications	2 849	2 642	909	822	541	491
Granted asylum	8	14	22	14	15	12
Granted subsidiary protection	-	82	66	98	57	91

The largest migrant communities in the Slovak Republic (by number)

- Czech Republic
- Ukraine
- Romania
- Poland
- Hungary
- Germany
- Serbia
- Vietnam
- Russia
- Austria

as of 31 December 2010

The largest groups of third-country nationals in the Slovak Republic

Ukraine	6 297
Serbia	3 853
Vietnam	2 257
Russia	2 227
China	1 878
Republic of Korea	1 784
USA	1 027
Macedonia	488
Croatia	463
Norway	432

as of 31 December 2010

Key legislation

- Act No. 404/2011 Coll. on Residence of Aliens
- Act No. 480/2002 Coll. on Asylum
- Act No. 5/2004 Coll. on Employment Services
- Act No. 40/1993 Coll. on Citizenship of the Slovak Republic

Key documents

- Concept of the Integration of Foreigners in the Slovak Republic (2009)
- Migration Policy of the Slovak Republic: Perspective until the year 2020 (2011)

Did you know that...

...between the years 2004 – 2008 Slovakia experienced the second largest increase of migrant population among the European countries?

...Bratislava Self-Governing Region has the second largest concentration of foreigners in Europe while the first one is London?

...according to the statistics a ‚typical' migrant living in Slovakia is younger single man with higher education coming from the EU?

*data from 2010

Sources: Bureau of the Border and Aliens Police PFP; Migration Office of the Ministry of Interior of the Slovak Republic; Statistical Office of the Slovak Republic

Zdroj: Milla, M.; Oriešková, L. 2013: Inštruktážny materiál Aj my sme tu doma. Bratislava: IOM, 2013. 17-25
Celá publikácia dostupná na: http://www.iom.sk/sk/publikacie

Migrácia a Slovensko

Slovenská republika zaznamenala od svojho vstupu do Európskej únie a do schengenského priestoru viacero zmien v oblasti migrácie, ktoré predstavoval najmä nárast legálnej migrácie – predovšetkým migrácie za prácou, pokles nelegálnej migrácie a pokles azylovej migrácie.

V porovnaní s krajinami západnej Európy je Slovenská republika z pohľadu počtu komunít migrantov tradične kultúrne homogénna krajina, ktorej sa nedotkol dramatický nárast migrácie v priebehu 20. storočia a ktorá bola donedávna takmer výlučne krajinou pôvodu migrantov.

Podľa štatistík malo Slovensko v roku 2012 spolu 5 410 836 obyvateľov, z čoho 67 877 bolo migrantov s legálnym povolením na pobyt.[22] Legálna migrácia na Slovensko v uplynulých rokoch však kontinuálne a výrazne rastie. Od vstupu SR do EÚ v roku 2004 došlo k trojnásobnému nárastu počtu migrantov legálne žijúcich v SR (z 22 108 v roku 2004 na 67 877 v roku 2012). Migranti v súčasnosti tvoria 1,25 % celkového počtu obyvateľov Slovenska – v porovnaní s inými krajinami EÚ je počet migrantov na Slovensku pomerne nízky. Po vstupe krajiny do EÚ sa Slovensko zmenilo z tranzitnej krajiny na cieľovú pre čoraz väčší počet migrantov – podľa výskumného projektu Inštitútu pre verejné otázky (IVO), bolo Slovensko pre dve tretiny opýtaných pracujúcich migrantov konečnou, nie tranzitnou krajinou.[23] S ohľadom na globalizačné a demografické trendy je možné predpokladať, že nárast počtu migrantov na Slovensku bude pokračovať v krátkodobom aj dlhodobom horizonte, ktoré budú viesť k väčšej kultúrnej a náboženskej diverzite v krajine.

Vedeli ste, že:

Rast populácie migrantov v SR bol v rokoch 2004 – 2008 spomedzi všetkých členských štátov EÚ druhý najvyšší? (Vyšší nárast v uvedenom období zaznamenalo už len Írsko.) Aj napriek tomu zastúpenie migrantov v populácii zostáva na nízkej úrovni (1,25 %).

Slovensko má spomedzi krajín EÚ piaty najnižší podiel migrantov z celkového počtu obyvateľstva (1,25 %)? Nižší podiel migrantov spomedzi krajín EÚ ako Slovensko má Litva (1,04 %), Bulharsko (0,52 %), Rumunsko (0,45 %) a Poľsko (0,12 %).[24]

Z okolitých krajín má vyšší podiel migrantov napríklad Maďarsko (2,1 %, 209,2 tis.), Česko (4 %, 416,7 tis.) a Rakúsko (10,8 %, 907,4 tis.).

Na konci roka 2012 bol podiel občanov EÚ 63,14 % (42 858) a podiel občanov tretích krajín 36,86 % (25 019). Najvyšší počet migrantov z členských krajín EÚ pochádzal z Českej republiky, Maďarska Rumunska, Poľska, Nemecka a Rakúska. Najväčšie zastúpenie občanov tretích krajín mala Ukrajina, Srbsko, Ruská federácia, Vietnam, Čína a Kórejská republika.[25]

22 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike, ÚHCP P PZ MV SR, 2000 – 2012. (http://www.minv.sk/?rocenky). (citované 11. 3. 2013) Počet obyvateľov SR k 31. decembru 2012, Štatistický úrad SR. (http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=63171) (citované 11. 3. 2013)

23 Filadefiová, J. – Gyárfášová, O. – Sekulová, M., Ekonomické aspekty migrácie a integrácie migrantov z tretích krajín v prostredí Slovenska – správa z výskumu, Inštitút pre verejné otázky, 2011, s. 5. (http://www.ivo.sk/buxus/docs//migracia/IVO_Sprava_z_vyskumu_Migranti_na_slovenskom_trhu_prace_2011.pdf) (citované 11. 3. 2013)

24 EMN Bulletin – A Report from the European Migration Network for the period June to September 2012, European Migration Network, 2012. (http://www.emn.sk/phocadownload/emn_bulletins/emn_bulletin_october_2012.pdf) (citované 11. 3. 2013)
International Migration Outlook 2012, OECD, 2012, s. 264 (http://www.npdata.be/BuG/165-NV-A-migratie/0ECD-Migration-Outlook-2012.pdf) (citované 11. 3. 2013)

25 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, ÚHCP P PZ MV SR, 2012, s. 8 – 12. (http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocenky/rok_2012/2012-rocenka-UHCP-SK.pdf) (citované 11. 3. 2013)

Prehľad podielu migrantov k populácii na Slovensku[26]

	Celkový počet obyvateľov	Celkový počet migrantov	Podiel migrantov na celkovom počte obyvateľov
2004	5 384 822	22 108	0,41 %
2005	5 389 180	25 635	0,48 %
2006	5 393 637	32 153	0,60 %
2007	5 400 998	41 214	0,76 %
2008	5 412 254	52 706	0,97 %
2009	5 424 925	58 322	1,08 %
2010	5 435 273	62 584	1,15 %
2011	5 404 322	66 191	1,23 %
2012	5 410 836	67 877	1,25 %

Zdroj: Štatistický úrad SR a ÚHCP P PZ MV SR.

Z hľadiska krajín pôvodu tradične najpočetnejšou kategóriou migrantov žijúcich na Slovensku predstavujú občania susedných krajín (Českej republiky, Maďarska, Poľska a Ukrajiny), ktorých k Slovensku často viažu hlbšie pracovné, rodinné a iné sociálne väzby. Ďalšou významnou skupinou migrantov sú občania juho- a východoeurópskych krajín (Rumunsko, Bulharsko, Rusko, Srbsko). Prisťahovalci z týchto krajín sformovali svoje komunity v SR v minulosti, pričom ich rady priebežne rozširujú krajania prichádzajúci za štúdiom, prácou alebo z rodinných dôvodov.

Vedeli ste, že:

Typický migrant na Slovensku pochádza z niektorej členskej krajiny EÚ, je mladší muž (25 – 34 rokov) a má vyššie vzdelanie (stredoškolské s maturitou alebo vysokoškolské)?

Najväčšou komunitou migrantov na Slovensku sú občania Českej republiky?[27]

Významnejší nárast počtu migrantov nastal v prípade migrantov z Rumunska, ktorí sem po vstupe krajiny do EÚ prichádzali predovšetkým ako pracovní migranti. Dynamicky rozvíjajúcou sa kategóriou legálnych migrantov v SR v uplynulých rokoch sú občania Vietnamu, Číny a Južnej Kórey (spolu tvoria 8 % počtu populácie migrantov v SR).

Šesť najpočetnejších skupín občanov EÚ (27) (stav k 31. decembru 2012):[28]

1. Česká republika – 9 073 osôb (13,4 % všetkých migrantov)
2. Maďarsko – 6 542 osôb (9,6 % všetkých migrantov)
3. Rumunsko – 6 087 osôb (9,0 % všetkých migrantov)
4. Poľsko – 4 795 osôb (7,1 % všetkých migrantov)
5. Nemecko – 3 645 (5,4 % všetkých migrantov)
6. Rakúsko – 1 943 (2,9 % všetkých migrantov)

Desať najpočetnejších skupín občanov tretích krajín na Slovensku (stav k 31. decembru 2012):[29]

1. Ukrajina – 6 379 osôb (9,4 % všetkých migrantov)
2. Srbsko – 3 682 osôb (5,4 % všetkých migrantov)
3. Ruská federácia – 2 395 (3,5 % všetkých migrantov)
4. Vietnam – 2 055 (3,0 % všetkých migrantov)
5. Čína – 1 835 (2,7 % všetkých migrantov)
6. Kórejská republika – 1 537 (2,3 % všetkých migrantov)
7. USA – 879 (1,3 % všetkých migrantov)
8. Macedónsko – 595 (0,9 % všetkých migrantov)
9. Chorvátsko – 486 (0,7 % všetkých migrantov)
10. Turecko – 374 (0,6 % všetkých migrantov)

Popri migrácii zo sociálnych dôvodov (zlúčenie rodiny, manželstvo migranta so slovenským občanom) je najvýraznejším komponentom legálnej migrácie migrácia za prácou. SR sa v posledných rokoch stala pre migrantov hľadajúcich prácu atraktívnejšou krajinou: v roku 2004 bol počet migrantov zamestnaných v SR 3 351, a aj keď sa v dôsledku globálnej hospodárskej krízy v rokoch 2008 a 2009 nárast pracovnej migrácie na Slovensko spomalil, koncom roku 2011 dosiahol počet zamestnaných migrantov 22 185.[30]

26 Všeobecné charakteristiky počtu obyvateľov 2000 – 2012, Štatistický úrad SR. (http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=2213 a http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=63171) (citované 11. 3. 2013) Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike, ÚHCP P PZ MV SR, 2000 – 2012. (http://www.minv.sk/?rocenky) (citované 11. 3. 2013)

27 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 9.

28 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 9

29 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 12.

30 Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky, Štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR. (http://www.upsvar.sk/statistiky/zamestnavanie-cudzincov-statistiky.html?page_id=10803) (citované 11. 3. 2013)

Vedeli ste, že:

Na sto zamestnancov na Slovensku pripadne približne jeden pracujúci migrant?

V roku 2012 na Slovensku pracovali migranti zo 130 štátov?[31]

Medzi pracovnými migrantmi na Slovensku výrazne prevažujú muži, v roku 2011 podiel pracujúcich mužov predstavoval takmer 80 % a 20 % tvorili ženy?[32]

Z geografického aspektu najpríťažlivejším pre migrantov je Bratislavský kraj, ako aj samotné mesto Bratislava. Žije tu tretina všetkých migrantov s pobytom na Slovensku.[33] Zastúpenie migrantov v iných krajoch SR súvisí predovšetkým s rozsiahlejšími zahraničnými investíciami v danom regióne (napr. Trnava, Žilina).

Vedeli ste, že:

Bratislavský kraj sa vyznačuje druhou najväčšou relatívnou koncentráciou migrantov v Európe? (Relatívna koncentrácia = počet migrantov k počtu obyvateľstva; vyššiu relatívnu koncentráciu má už len Londýn.)

Po Bratislavskom kraji žije najviac migrantov na Slovensku v Trnavskom a Nitrianskom kraji?[34]

Najnižším podielom migrantov na celkovej populácii sa vyznačuje Banskobystrický a Prešovský kraj a najmenej migrantov žije v Trenčianskom a Banskobystrickom kraji.[35]

Príbeh migranta z Bulharska

Bol som na ceste za Martinou, svojou láskou, ktorú som spoznal počas práce v Amerike. O Slovensku som nevedel takmer nič. Netrvalo mi dlho, kým som zistil, že spoznávať ľudí na Slovensku bez toho, aby som ovládal jazyk, bude dosť ťažké. Moja priateľka so mnou musela chodiť všade ako s malým dieťaťom, keďže nikto nehovoril po anglicky alebo iným jazykom okrem slovenčiny. Ešte ťažšie to však bolo s hľadaním práce. V tom čase ešte Bulharsko nebolo v Únii a Slovensko nebolo k cudzincom vôbec ústretové. Bol som na mnohých pohovoroch, tie však vždy skončili oznámením, že ako Bulhar potrebujem pracovné povolenie. A to zas bolo veľmi ťažké získať. Vyžadovalo to ďalších trinásť dokumentov, veľa čakania a trpezlivosti. No a zamestnávatelia samozrejme nechceli ani čakať, ani sa mi nehrnuli pomáhať. Situácia sa zmenila až keď v roku 2007 Bulharsko a Rumunsko vstúpili do Únie. Dovtedy takmer nedosiahnuteľné povolenie na pobyt sa odrazu stalo nepodstatným detailom.

Príbeh prevzatý a krátený zo zbierky Migrácia ako emócia: Multikultúrna zbierka esejí, aj o „nás" Bratislava: Nadácia Milana Šimečku, 2009. Ďalšie príbehy migrantov nájdete na: http://www.mic.iom.sk/dialog/category/pribehy-migrantov.

Utečenci a žiadatelia o azyl

Počet humanitárnych migrantov vstupujúcich na územie Slovenska odzrkadľujú štatistiky Migračného úradu Ministerstva vnútra SR. V rokoch 2001 – 2004 dosiahol počet žiadateľov o azyl vrchol (11 395 v roku 2004). Počet žiadateľov o azyl od vstupu do EÚ postupne klesá, z 3 549 v roku 2005 na 732 v roku 2012.[36]

Od roku 1993 bol azyl udelený celkovo 616 osobám. Doplnková ochrana je nižšia forma medzinárodnej ochrany pre osoby, ktorým nebol priznaný štatút azylanta. Na Slovensku bola ustanovená v roku 2007 a do roku 2012 bola udelená 498 osobám.[37]

31 Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky za rok 2012, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, údaje za február 2012. (http://www.upsvar.sk/buxus/docs/statistic/cudzinci/2012/Webcudzinci201202.xls) (citované 11. 3. 2013)

32 Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky, Štatistiky Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2011. (http://www.upsvar.sk/statistiky/zamestnavanie-cudzincov-statistiky/zamestnavanie-cudzincov-na-uzemi-slovenskej-republiky-za-rok-2011.html?page_id=30786) (citované 11. 3. 2013)

33 Integrácia migrantov na lokálnej úrovni, Centrum pre výskum etnicity a kultúry, roč. 1, 2011, č. 1, s. 4. (http://www.cvek.sk/uploaded/files/2011_10_integracna_politika_web.pdf) (citované 10. 1. 2013)

34 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 11.

35 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 11.

36 Štatistické údaje MÚ MV SR (http://www.minv.sk/?statistiky-20) (citované 10. 1. 2013)

37 Štatistické údaje MÚ MV SR (http://www.minv.sk/?statistiky-20) (citované 11. 3. 2013)

Žiadatelia o azyl v období 1993 – 2012 (stav k 31. decembru každý rok)[38]

Rok	Počet žiadostí o udelenie azylu	Udelený azyl	Podiel udelených azylov zo žiadostí o azyl	Poskytnutá doplnková ochrana	Podiel poskytnutej doplnkovej ochrany zo žiadostí o azyl
1993	96	41	42,71 %	-	-
1994	140	58	41,43 %	-	-
1995	359	80	22,28 %	-	-
1996	415	72	17,35 %	-	-
1997	645	69	10,70 %	-	-
1998	506	53	10,47 %	-	-
1999	1 320	26	1,97 %	-	-
2000	1 556	11	0,71 %	-	-
2001	8 151	18	0,22 %	-	-
2002	9 743	20	0,21 %	-	-
2003	10 358	11	0,11 %	-	-
2004	11 395	15	0,13 %	-	-
2005	3 549	25	0,70 %	-	-
2006	2 849	8	0,28 %	-	-
2007	2 642	14	0,53 %	82	3,10 %
2008	909	22	2,42 %	66	7,26 %
2009	822	14	1,70 %	98	11,92 %
2010	541	15	2,77 %	57	10,54 %
2011	491	12	2,44 %	91	18,53 %
2012	732	32	4,37 %	104	14,21 %
Spolu	**57 219**	**616**	**1,08 %**	**498**	**8,12 % (2007 – 2012)**

Zdroj: Migračný úrad MV SR a vlastný výpočet.

Demografické trendy na Slovensku

Počet obyvateľov Slovenska od polovice deväťdesiatych rokov 20. storočia stagnuje. Podľa OSN sa celkový počet obyvateľov Slovenska do roku 2050 zníži z terajších 5,4 na 4,9 – 4,6 mil. Zároveň sa budú prejavovať ďalšie negatívne črty populačného vývoja – bude akcelerovať starnutie slovenskej populácie, rásť podiel dôchodcov na úkor detskej zložky, znižovať sa podiel ekonomicky aktívnych/zamestnaných osôb, prudko sa zvýši podiel pracujúcich vo veku 55 – 64 rokov a i. Migrácia sama osebe nepredstavuje náhradu za proces starnutia populácií rozvinutých krajín, môže byť ale nástrojom na jeho určité zmiernenie.

V prípade Slovenskej republiky sa predpokladá, že zhruba po roku 2015 alebo 2020 starnutie a nedostatok pracovných síl budú citeľné a potreba a objem imigrácie do krajiny sa zintenzívni. Slovenský expert na migráciu Boris Divinský odhaduje, že do roku 2050 by Slovensko malo zahraničným sťahovaním získať kumulatívne približne 110- až 200-tisíc migrantov všetkých kategórií.[39]

Rámcový dokument *Dlhodobá vízia rozvoja slovenskej spoločnosti*[40], ktorú vypracoval Ekonomický ústav

38 Tamtiež.

39 Divinský, B., Migračné trendy v Slovenskej republike po vstupe krajiny do EÚ (2004 – 2008), s. 104 – 105.

40 Šikula, M., Dlhodobá vízia rozvoja slovenskej spoločnosti, Ekonomický ústav SAV, 2008, 217 s.

SAV, zahŕňa analýzu vývoja spoločnosti v SR od konca prvej dekády 21. storočia do roku 2030. Podľa analýzy hospodársky rast v dlhodobom horizonte môže byť limitovaný deficitom pracovníkov a vývoj v SR jednoznačne povedie k deficitu pracovnej sily. Vízia uvádza viacero scenárov vývoja z hľadiska rýchlosti konvergencie hospodárskej výkonnosti SR vyjadrenej ako percento priemernej úrovne hospodárskej výkonnosti EÚ15.

Odhadovaná potreba a nedostatok pracovnej sily (zaokrúhl.)

Úroveň HDP na obyvateľa EÚ15 dosiahnutá Slovenskom do roku 2030	Počet potrebných pracovníkov (v tisícoch)	Chýbajúci počet pracovníkov (v tisícoch)
75 %	2 400 – 2 450	320 – 420
80 %	2 500 – 2 600	450 – 550
90 %	2 550 – 2 650	500 – 600
100 %	2 650 – 2 800	580 – 720

Zdroj: Dlhodobá vízia rozvoja slovenskej spoločnosti.

Tabuľka znázorňuje, že aj najmenej optimistický scenár, v prípade ktorého očakávaná výkonnosť hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2030 dosiahne len 75 % priemernej hospodárskej výkonnosti EÚ15, vytvorí na pracovnom trhu nedostatok na strane ponuky na úrovni 320 000 až 420 000 pracovníkov. V prípade scenára, ktorý predpovedá dobehnutie hospodárskej výkonnosti EÚ15 na úrovni 100 %, by nedostatok pracovnej sily dosiahol až 720 000 pracovníkov.

Takýto závažný nedostatok pracovnej sily je možné podľa vízie riešiť len kombináciou rôznych politík, najmä týchto:[41]

a) populačná a rodinná politika;
b) mobilizácia interných zdrojov;
c) migračná politika.

Autori vízie predpokladajú, že slovenský pracovný trh by mohol získať približne 150 000 pracovníkov z tretích krajín prostredníctvom migrácie. V súvislosti s nárastom migrácie sa vo vízii spomína možná potreba zavedenia kombinovaného povolenia (na prácu a dlhodobý pobyt), ktoré by do určitej miery zvýšilo atraktivitu Slovenska pre migrujúcich pracovníkov.

41 Šikula, M., tamtiež, s. 90.

Mýty a stereotypy o migrantoch

V rámci výskumného projektu Migrácia v Slovenskej republike po vstupe do EÚ (2004 – 2008) IOM spracovala štúdiu[42] o postojoch slovenskej verejnosti k cudzincom[43] a k zahraničnej migrácii. Výskum IOM konštatoval, že slovenská verejnosť má o migrantoch a ich živote na Slovensku „pomerne slabé vedomosti" a „aktívne tieto informácie nevyhľadáva", čo má za následky „stereotypnosť v nazeraní na cudzie kultúry" či „jednodimenziálnosť pri posudzovaní príčin migrácie".[44] Štúdia poukazuje na fakt, že obyvatelia Slovenska majú relatívne málo osobných skúseností s migrantmi (až 86 % nežilo dlhšie v zahraničí alebo nemá skúsenosť s migrantom) a majú málo znalostí o migrantoch, často formovaných len informáciami z médií bez dostatočného kontextu.

Svoje názory o migrácii a migrantoch si vytvárajú na základe mylných predstáv, predsudkov a nesprávnych informácií. Pre tieto faktory spoločnosť nemá možnosť zmeniť tradičné stereotypy a búrať predsudky, ktoré pretrvávajú, cez proces socializácie sa legitimizujú a stávajú súčasťou hodnôt spoločnosti. Tieto faktory majú rozhodujúci vplyv na správanie sa majoritnej spoločnosti voči príslušníkom menšín.

Kvantitatívny výskum, ktorý pre IOM vykonala agentúra FOCUS v októbri 2009 na reprezentatívnej vzorke 1 053 respondentov, zdokumentoval viacero takýchto mýtov. Uvádzame ich prehľad spolu s komentárom o skutočnej situácii.

„Na Slovensku žije vysoký počet cudzincov"

V porovnaní s inými krajinami EÚ je počet migrantov na Slovensku pomerne nízky. Podľa Štatistického úradu SR malo Slovensko v roku 2012 spolu 5 410 836 obyvateľov, z čoho 67 877 bolo migrantov s legálnym povolením na pobyt. Inými slovami, migranti tvoria 1,25 % celkového počtu obyvateľov Slovenska. Väčšina migrantov pochádza z EÚ (63,14 %) a zvyšok sú občania tretích krajín (36,86 %, tvoria 0,46 % populácie SR).

Ľudia preceňujú pomer migrantov na celkovej populácii – najmä tých migrantov, s ktorými sa osobne stretávajú a ktorých farba pleti a iné vonkajšie črty sa podstatne

42 Vašečka, M., Postoje verejnosti k cudzincom a zahraničnej migrácii v Slovenskej republike, Medzinárodná organizácia pre migráciu, 2009. (http://www.iom.sk/sk/aktivity/integracia-migrantov/dokumenty?download=22%3Apostoje-verejnosti)

43 V tejto podkapitole zachovávame v uvádzaných stereotypoch použitie výrazu „cudzinec", ktorý bol pôvodne použitý vo výskume postojov verejnosti k cudzincom a zahraničnej migrácii v SR. Pod pojmom „migrant" a pojmom „cudzinec" sa rozumie to isté.

44 Vašečka, M., tamtiež, s. 56, 61 a 91.

líšia od domáceho obyvateľstva. Skúsenosti obyvateľstva s migrantmi sa často obmedzujú na kontakty s tými najnápadnejšími zahraničnými občanmi, ktorými sú najmä pracovníci a podnikatelia pochádzajúci z Ázie. Napriek skutočnosti, že počet osôb ázijského pôvodu pochádzajúcich z krajín, ako je Vietnam, Čína, Kórejská republika a Thajsko, tvorí len 8 % celkového počtu migrantov žijúcich na Slovensku (5 605 osôb).[45]

Tu je dôležité poznamenať, že verejnosť zväčša považuje za migrantov tých ľudí, ktorí majú inú farbu pleti alebo odlišné črty tváre. V mnohých prípadoch títo ľudia už získali štátne občianstvo SR, alebo ide už o druhú či tretiu generáciu narodenú na Slovensku.

„Cudzinec na Slovensku je utečenec"

Na základe správ o utečencoch z médií, v ktorých prevládajú správy o osobách zadržaných z dôvodu nelegálneho prekročenia hranice alebo žiadajúcich o azyl na Slovensku a príbehy o ľuďoch trpiacich v dôsledku občianskej alebo miestnej vojny či prírodnej katastrofy v rôznych častiach sveta – prevláda v očiach obyvateľstva obraz migrantov ako utečencov.

V období rokov 1993 – 2012 Slovensko zaznamenalo 57 219 žiadostí o azyl (z toho od roku 2008 sa počet žiadostí pohybuje medzi 500 a 900 ročne). Z celkového počtu bol azyl udelený 616 žiadateľom (1,08 % všetkých žiadostí) a ďalším 498 osobám bola poskytnutá doplnková ochrana (8,12 % všetkých žiadostí od roku 2007, odkedy Slovensko poskytuje tento druh medzinárodnej ochrany).

Tieto počty (616 azylantov, 498 osôb s doplnkovou ochranou) sú v porovnaní s celkovou populáciou (5 410 836) a s populáciou migrantov na Slovensku (67 877) nízke.

„Cudzinci sú ekonomickou záťažou pre štátny rozpočet. Štátny rozpočet sa môže dostať pod veľký tlak pre vyplácanie vysokých sociálnych dávok cudzincom"

Podľa štatistických údajov pochádza typický migrant na Slovensku z členskej krajiny EÚ, patrí do vekovej skupiny 25 – 34 rokov, má relatívne vysoké vzdelanie (stredoškolské alebo vyššie vzdelanie), je muž, pracuje, je aktívny a stará sa o svoju domácnosť. Okrem toho je zodpovedný za platbu všetkých daní a povinných odvodov z príjmu, ktorý mu vyplýva zo zmluvy alebo z podnikateľskej činnosti, pričom dodržiava právny stav a zákony Slovenskej republiky, ktoré platia rovnako pre všetkých.

Podiel migrantov v produktívnom veku v roku 2010 dosiahol skoro 90 %. To znamená, že prevažná väčšina migrantov na Slovensku je alebo môže byť ekonomicky aktívna.[46]

Policajný útvar pri rozhodovaní o udelení povolenia na pobyt migrantovi odmieta žiadosti o povolenie na pobyt, ak existuje predpoklad, že migrant bude príťažou pre sociálny systém Slovenskej republiky. Migrant z krajiny mimo EÚ[47] musí spolu so žiadosťou predložiť dokumentáciu o finančných prostriedkoch na pokrytie jeho pobytu na Slovensku, pričom musí preukázať, že má k dispozícii finančné zabezpečenie pobytu vo výške životného minima na každý mesiac pobytu (v prípade živnostníka je to 20-násobok životného minima a konateľa obchodnej spoločnosti 100-násobok životného minima) v prípade žiadosti o povolenie na prechodný pobyt.

Povolenie na prechodný pobyt sa migrantovi môže udeliť na jeden špecifický účel, ktorým môže byť podnikanie, zamestnanie, štúdium, osobitné činnosti, výskum a vývoj, zlúčenie rodiny, plnenie povinností civilnými zložkami ozbrojených síl a iné, veľmi špecifické účely. Povolenie na prechodný pobyt sa udeľuje na dobu trvania účelu pobytu a je možné ho predĺžiť (aj opakovane) na maximálne 3 alebo 5 rokov v závislosti od účelu pobytu. Keď cudzinec žiada o predĺženie povolenia na prechodný pobyt, musí preukázať finančné zabezpečenie pobytu vo výške životného minima na každý mesiac pobytu. Pri obnovení pobytu na účely podnikania je povinný predložiť potvrdenie o tom, že uhradil všetky daňové a colné záväzky, zdravotné poistenie a sociálne poistenie.

V prípade, že účel pobytu, na ktorý bolo migrantovi udelené povolenie na pobyt, skončí (napr. skončenie pracovnej zmluvy, ukončenie štúdia atď.) a ak migrant nepožiada o obnovenie povolenia na prechodný pobyt alebo o povolenie na trvalý pobyt, musí opustiť Slovenskú republiku. Ak žiadosť o obnovenie prechodného pobytu mu bola zamietnutá alebo mu bol prechodný pobyt zrušený, je povinný vycestovať do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z tohto vyplýva, že napr. pri ukončení pracovnej zmluvy zaniká migrantovi aj povolenie na pobyt, tým pádom nepredstavuje bremeno pre štátny rozpočet spojené s vyplácaním sociálnej dávky – podpory v nezamestnanosti.

---

45 Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2012, tamtiež, s. 9.

46 Divinský, B.: Migračné trendy v Slovenskej republike po vstupe krajiny do EÚ (2004 – 2008) , s. 32, aktualizácia: IOM, november 2012.

47 Pre občanov krajín EÚ platia samostatné ustanovenia.

„Cudzinci berú prácu Slovákom"

SR sa v posledných rokoch stala pre cudzincov hľadajúcich prácu atraktívnejšou krajinou: v roku 2004 bol počet cudzincov zamestnaných v SR 3 351, a aj keď sa v dôsledku globálnej hospodárskej krízy v rokoch 2008 a 2009 nárast pracovnej migrácie na Slovensko spomalil (a v súčasnosti stagnuje), koncom roku 2011 dosiahol počet zamestnaných cudzincov 22 185 (viac ako ¾ sú pracujúci z EÚ) a počet podnikajúcich cudzincov 12 413. Pracujúci cudzinci celkovo tvorili 1,47 % z celkového počtu 2,35 mil. pracujúcich obyvateľov SR (stav v roku 2011).

Úrady práce pri žiadosti o pracovné povolenie robia test trhu, či nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie slovenský občan, ktorý by spĺňal podmienky zamestnávateľa. (Pravda, 3. 2. 2013) Ak nie je možné prijať slovenského občana, miesto môže obsadiť cudzí štátny príslušník, ktorý bude spĺňať kvalifikačné kritériá pre danú pozíciu. Z toho vyplýva, že migranti sú prospechom pre domácu ekonomiku – mnohí robia práce, o ktoré domáci nemajú záujem, t. j. vypĺňajú medzery v rámci práce a zručností na slovenskom trhu práce. Prispievajú tým k rastu ekonomiky – podľa expertného odhadu odborníka na zahraničnú migráciu Borisa Divinského (19. 1. 2012) príspevok pracujúcich cudzincov k tvorbe HDP Slovenskej republiky bol za rok 2011 vo výške 1,5 % (HDP SR v roku 2011 vo výške 69 mld. eur, t. j. 1 mld. eur).

Podľa výskumu IOM demografický vývoj migrantov na Slovensku, ich vzdelanie a umiestnenie na pracovnom trhu znamenajú prínos pre Slovensko (napr. prispievajú k rastu HDP), nie stratu.[48] Podľa Správy o svetovej migrácii[49] výskumy o vplyvoch imigrácie v tradičných imigračných krajinách ukazujú, že migrácia nemá dlhodobo negatívny vplyv na mieru nezamestnanosti miestneho obyvateľstva, migranti prispievajú k ekonomickému rozvoju krajiny a migrácia môže viesť k vytvoreniu nových pracovných miest. Pokles natality a rast skupiny populácie v postproduktívnom veku spôsobuje, že rýchlo rastúce ekonomiky nemôžu vždy uspokojiť svoje vlastné potreby trhu práce (aj pri vyššej miere nezamestnanosti) a nedostatky v počtoch a typoch pracovníkov s požadovanou kvalifikáciou sa stávajú prekážkou rastu, ktoré pomáhajú prekonať práve migranti. Tí zvyčajne dopĺňajú trh práce – pokrývajú nedostatkové profesie, ktoré vzdelávací systém nebol schopný vyplniť, alebo zastávajú prácu, ktorú miestni ľudia nie sú ochotní prijať. Služby, ktoré migranti dostávajú, kompenzujú daňami, ktoré odvádzajú do štátneho rozpočtu, a ak sa migrant rozhodne opustiť hostiteľskú krajinu, tá benefituje z jeho daní a nemusí znášať ďalšie náklady na jeho sociálnu či zdravotnú starostlivosť. Čistý príspevok migrantov do ekonomiky krajiny je často vyšší ako u domácich obyvateľov, pretože krajina spravidla nemá náklady na ich vzdelávanie alebo odbornú prípravu. Rastie počet krajín, ktoré uznávajú, že migranti môžu budovať cezhraničný sociálny kapitál, že kultúrna rôznorodosť môže poskytnúť impulz pre stimuláciu podnikania a spoločnosti s kultúrne rôznorodou pracovnou silou patria medzi najziskovejšie.[50]

„Cudzinci rozširujú nebezpečné choroby"

Migrant musí do 30 dní od prevzatia dokladu o udelení pobytu na Slovensku predložiť policajnému oddeleniu potvrdenie o zdravotnom poistení na Slovensku (t. z. nie sú záťažou pre štátny rozpočet, ktorý by mal za nich platiť zdravotné poistenie) a lekárske potvrdenie o tom, že netrpí chorobou, ktorá by mohla predstavovať riziko pre verejné zdravie. V prípade, že tieto dve potvrdenia nepredloží včas, udelené povolenie na prechodný pobyt sa môže zrušiť.

Neexistuje žiadny zaznamenaný prípad rozšírenia nebezpečných chorôb migrantmi.

„Kriminalita cudzincov môže postupne narastať"

„V roku 2011 bolo na Slovensku vznesené obvinenie proti 56 968 osobám, čo je o 969 ľudí menej, ako v roku 2010. ... Prokuratúra zaznamenala mierny nárast kriminality vo vzťahu k cudzincom, u ktorých bolo vznesené obvinenie proti 1 111 osobám, čo je o 52 viac ako v roku 2010, no o 50 cudzincov menej v porovnaní s rokom 2009." (TASR, 5. 9. 2012)

Kriminalita migrantov sa udržuje na rovnakej úrovni. Počet migrantov stúpol z 58 322 v roku 2009 na 62 584 v roku 2010 a na 66 191 v roku 2011, t. z. pomer vznesených obvinení vzhľadom k celkovému počtu migrantov klesá (1,99 % v roku 2009 v porovnaní s 1,69 % v roku 2010 a 1,68 % v roku 2011).

Aj keď sa média usilujú o objektivitu poskytovaných informácií a uvádzajú pozitívne i negatívne správy o migrantoch, najčastejšie sa o migrantoch informuje v súvislosti s nelegálnou alebo trestnou činnosťou. Slovenskí novinári spracúvajú tému migrácie a súvisiace témy na základe dostupných dokumentov a informácií. Podmienky televíznych reportáží či článkov v tlačových médiách a limitované personálne kapacity však často neumožňujú dostať sa k jadru problému a dostatočne vysvetliť problematiku.

---

48 Vašečka, M., tamtiež, s. 22.

49 Appave, G. – Laczko, F., World Migration Report 2011 , International Organization for Migration, 2011, s. 28. (http://publications.iom.int/bookstore/free/WMR2011_English.pdf) (citované 11. 3. 2013)

50 World Migration Report 2011, s. xiv.

Postoje verejnosti k migrantom a zahraničnej migrácii v SR

Pre zaujímavosť ešte pripájame ďalšie výsledky zo spomínaného reprezentatívneho výskumu agentúry FOCUS pre IOM. Na prvých štyroch grafoch sú zobrazené odpovede respondentov na protipólne výroky. Piaty graf obsahuje odpovede respondentov podľa stupnice sociálnej vzdialenosti, šiesty zas osobnú skúsenosť a posledný názory respondentov, ktoré potvrdzujú viacero z vyššie uvedených mýtov a stereotypov.

Na Slovensku by mali žiť ľudia z rôznych kultúr. Obohatilo by to aj nás.

Slovensko je krajina Slovákov a tak by to malo zostať.

Bolo by dobré, aby v našom meste/našej dedine žilo čo najviac ľudí z odlišných kultúr. Život by bol zaujímavejší.

V našom meste/našej dedine by nemali žiť ľudia, ktorí sa kultúrne odlišujú. Spôsobilo by to samé problémy.

Som rád/rada, ak som medzi ľuďmi rôznych kultúr. Cítim sa medzi nimi dobre.

Cítim sa dobre len medzi Slovákmi. Iné národnosti mi nevyhovujú.

Ak sa cudzinci žijúci na Slovensku neprispôsobia Slovákom, mali by byť obmedzené ich práva.

Cudzinci žijúci na Slovensku pochádzajú z odlišného kultúrneho prostredia a my by sme im nemali brániť si ho uchovať.

Kolkým ľuďom by podľa vás prekážalo, keby...?

Majú ľudia na Slovensku prevažne dobré, alebo zlé osobné skúsenosti s cudzincami?

S ktorými výrokmi súhlasila viac ako tretina respondentov?

Organizácia azylovej a migračnej politiky v SR/ Organisation of Asylum and Migration Policies in the Slovak Republic

Poznámka

Tento factsheet bol aktualizovaný k 16. augustu 2013 pre potreby vzdelávacieho seminára EMN *Príležitosti a výzvy pracovnej migrácie*. Pôvodná verzia letáka bola z októbra 2012.

1. Úvod

Tento factsheet slúži ako informačný zdroj poskytujúci prehľad o organizácii azylovej a migračnej politiky v **Slovenskej republike** vrátane organizácie inštitucionálneho a legislatívneho rámca zaoberajúceho sa štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí prichádzajú so zámerom legálnej migrácie, alebo z dôvodu medzinárodnej ochrany. Dokument vychádza z informácií, ktoré boli obsiahnuté v národnej štúdií pre Európsku migračnú sieť *Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike* publikovanej v decembri 2008 a následne aktualizovanej **v máji 2010 a júli 2012**. Správa je založená na analýze sekundárnych dát: ako hlavné zdroje informácií slúžili Ministerstvo vnútra SR (najmä Migračný úrad, Úrad hraničnej a cudzineckej polície), Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a Liga za ľudské práva.

2. Prehľad organizácie politického, legislatívneho a inštitucionálneho rámca

2.1 Politický systém a inštitucionálny kontext

Aspekty migrácie a azylu sa radia do inštitucionálnej pôsobnosti troch ministerstiev: Ministerstva vnútra SR (MV), Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVaEZ) a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR).

MV vykonáva svoju agendu v oblasti migrácie a azylu predovšetkým prostredníctvom Migračného úradu a Úradu hraničnej a cudzineckej polície. MV je zodpovedný certifikačný orgán pre program Solidarita a riadenie migračných tokov na obdobie 2007 – 2013. Zodpovedný orgán po organizačnej stránke predstavuje odbor zahraničnej pomoci MV.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR vypracúva právne predpisy upravujúce zamestnávania cudzincov na území SR a kritériá vstupu jednotlivých kategórií cudzích štátnych príslušníkov na trh práce SR. Do pôsobnosti MPSVR patrí aj Oddelenie migrácie a integrácie cudzincov.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny koordinuje a usmerňuje činnosť 46 úradov práce v regiónoch SR a úradov zaoberajúcich sa pracovnými povoleniami. Centrum právnej pomoci, ktoré je organizáciou Ministerstva spravodlivosti SR, poskytuje bezplatnú právnu pomoc žiadateľom o azyl, ktorí sa odvolávajú proti zamietavému rozhodnutiu a tých, ktorí sú v druhom štádiu odvolania sa proti rozhodnutiu o administratívnom vyhostení.

UNHCR pomáha žiadateľom o azyl a azylantom v SR. IOM implementuje program asistovaných dobrovoľných návratov a reintegrácií, zaoberá sa integráciou cudzincov a pomocou obetiam obchodovania s ľuďmi. Medzi ďalšie aktívne organizácie patria mimovládne organizácie ako napr. Nadácia Milana Šimečku, Centrum pre výskum etnicity a kultúry, Liga za ľudské práva, Slovenská humanitná rada, Spoločnosť ľudí dobrej vôle a OZ Marginal.

2.2 Právny rámec

Zákony relevantné pre oblasť migrácie a azylu schvaľuje Národná rada SR – parlament – ktorá je ústavodarným a zákonodarným orgánom republiky. Problematiku azylu upravuje zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje vstup cudzincov, ich pobyt ako i základné práva a povinnosti. Zamestnávanie cudzincov reguluje zákon č. 5/2004 o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ďalšie zákony sa zaoberajú i odbornou kvalifikáciou, občianstvom a zdravotnou starostlivosťou.

3. Rozvoj migrácie a systému medzinárodnej ochrany

V dôsledku povinnej transpozície smerníc EÚ bolo potrebné uskutočniť legislatívne zmeny. V roku 2011 bolo založený špeciálny odbor zaoberajúci sa integráciou cudzincov na MPSVR. V auguste 2011 schválila vláda SR Migračnú politiku Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2020.

4. Organizácia politiky

4.1 Prehľad migrácie a politiky medzinárodnej ochrany

MZVaEZ zodpovedá za vydávanie víz a prijímanie žiadostí o povolenie na pobyt. O udelení povolenia na pobyt, registrácií pobytu ako i evidencií a prevencií nelegálnej migrácie rozhoduje MV. V rámci vstupných procedúr legislatíva rozlišuje medzi prechodným pobytom a trvalým pobytom. Zastupiteľské úrady SR v zahraničí posudzujú žiadosti o turistické víza a prijímajú žiadosti o udelenie povolenia na pobyt. Žiadosti možno podať priamo na Slovensku. Pre žiadateľov o azyl neexistujú špecifické požiadavky – žiadatelia ostávajú v pôsobnosti Migračného úradu, ktorý taktiež posudzuje žiadosti. Rozhodnutie musí byť vydané do troch mesiacov.

Povolenie na prechodný pobyt sa vydáva predovšetkým cudzincom, ktorých pobyt presiahne obdobie 90 dní. Prechodný pobyt sa udeľuje za účelom: zamestnania, podnikania, štúdia, zlúčenia rodiny, plnenia služobných povinností civilnými zložkami ozbrojených síl, osobitnej činnosti napr. výskumnej, vedeckej, lektorskej, športovej, umeleckej, štatútu Slováka žijúceho v zahraničí a štatútu osoby s dlhodobým pobytom v inom členskom štáte. Prechodný pobyt je aj pobyt na báze modrej karty. Trvalý pobyt sa spočiatku vydáva na obdobie 5 rokov, pričom ho možno obnoviť na dobu neurčitú. Cudzinec môže dodatočne požiadať o tolerovaný pobyt na zákonom určené špecifické účely. Miera integrácie môže byť faktorom pri rozhodovaní o predĺžení povolenia na pobyt, hoci pri jej určovaní neexistujú žiadne kritéria.

Pri zamestnávaní cudzinca sa vyžaduje: udelenie povolenia na zamestnanie a udelenie povolenia na prechodný pobyt na účel zamestnania. Povolenie na zamestnanie sa nevyžaduje, pokiaľ majú cudzinci povolenie na trvalý pobyt, povolenie na prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny na viac ako 12 mesiacov alebo povolenie na prechodný pobyt na účel štúdia. Povolenie na zamestnanie a prechodný pobyt na účel zamestnania sa vzťahuje iba na konkrétne činnosti, na ktoré bolo vydané. Povolenie na zamestnanie sa nevyžaduje od žiadateľa o azyl, o ktorého žiadosti sa nerozhodlo do 1 roka od začatia azylového konania, osoby, ktorej bol udelený azyl, ani od osoby, ktorej bola udelená doplnková ochrana.

Administratívne vyhostenie je rozhodnutím policajného útvaru, o súdnom vyhostení rozhoduje súd. V procese vyhostenia môže dôjsť k zadržaniu. Vyhostená osoba môže dostať zákaz vstupu do krajiny na obdobie do 10 rokov. Pre cudzincov bez povolenia na pobyt slúži program asistovaných dobrovoľných návratov, ktoré organizuje Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM).

4.2 Súvis s inými politickými oblasťami

V podmienkach SR je viditeľný vzťah medzi problematikou migrácie so zahraničnou politikou, rozvojovou politikou, politikou rozvoja trhu práce ako i sociálnou politikou. MZVaEZ si vytvorilo partnerstvá s niektorými krajinami pôvodu nelegálnych migrantov alebo pomáha (potenciálnym) migrantom v iných krajinách. Najdôležitejšími témami, ktoré spájajú migráciu s inými politickými oblasťami sú najmä zdravotná starostlivosť alebo problémy spojené so zamestnávaním cudzincov z tretích krajín.

5. Analýza azylového a migračného systému

Hoci SR nie je primárnou cieľovou krajinou mnohých migrantov, je potrebné, aby sa v oblasti migrácie a azylu implementovali projekty ako napr. zabezpečenie existencie poradenských centier pre migrantov. Prijatie Koncepcie integrácie cudzincov (2009) a novej Migračnej politiky (2011) možno považovať za dôležitý krok vpred. Avšak migrácia a azyl ostávajú i naďalej oblasťou s obmedzenou pozornosťou. V posledných rokoch sa uskutočnilo niekoľko legislatívnych zmien v súvislosti s transpozíciou smerníc EÚ a je možné konštatovať, že transpozícia legislatívy EÚ mala na migračnú a azylovú politiku pozitívny dopad.

Príloha: Inštitucionálna tabuľka systému azylu a migrácie v SR

Slovenská republika 2013

Inštitucionálna tabuľka systému azylu a migrácie v SR*

Riadiaci výbor pre migráciu a integráciu cudzincov

- koordinuje plnenie úloh vyplývajúcich z implementácie Migračnej politiky a Koncepcie integrácie cudzincov

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí

www.mzv.sk

Víza, povolenie na pobyt, dobrovoľné návraty, odsuny, vzťahy s tretími krajinami, rozvojová politika

- v rámci svojej konzulárnej agendy plní vo vymedzenej pôsobnosti úlohy spojené s vydávaním víz a povoľovaním pobytu cudzincom prostredníctvom svojich konzulátov a veľvyslanectiev v zahraničí
- pomáha s dobrovoľnými návratmi migrantov, deportáciami, alebo prípravou readmisných dohôd

Ministerstvo vnútra

www.minv.sk

imigračná a azylová politika, EÚ fondy

- formulácia, rozvoj a implementácia imigračnej a azylovej politiky najmä prostredníctvom svojich dvoch orgánov uvádzaných nižšie
- je zodpovedným a certifikačným orgánom pre Solidaritu a riadenie migračných tokov na období 2007 - 2013

azyl

Migračný úrad Ministerstva vnútra

www.minv.sk/?migracny-urad-mv-sr

žiadosť o azyl, integrácia, imigračná politika, maloletí migranti bez sprievodu, štatistiky

- vystupuje ako štátny orgán prvej inštancie v konaní o udelenie azylu,
- zodpovedá za implementáciu Dublinskej konvencie a plnenie s tým spojených úloh
- zodpovedá za zabezpečovanie komplexnej starostlivosti o cudzincov vyžadujúcich si niektorú z foriem medzinárodnej ochrany
- rozhoduje o udelení azylu alebo o poskytnutí doplnkovej ochrany
- zabezpečuje základnú starostlivosť o žiadateľov o azyl
- zaisťuje integráciu azylantov a osôb s poskytnutou doplnkovou ochranou do spoločnosti
- podieľa sa na tvorbe migračnej politiky štátu
- publikuje pravidelné štatistické prehľady týkajúce sa azylovej problematiky na Slovensku

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

www.employment.gov.sk

prístup na pracovný trh, imigračná politika, integrácia, maloletí bez sprievodu, sociálne služby

- koordinuje legálnu pracovnú migráciu
- pripravuje a formuluje právne normy a stanovuje právne predpisy zamestnávania cudzincov
- stanovuje podmienky pre udeľovanie povolenia na zamestnanie
- stanovuje kritéria pre vstup rôznych kategórií cudzích štátnych príslušníkov na slovenský pracovný trh
- formuluje integračnú politiku, transpozíciu Európskej integračnej politiky
- formuluje právne normy týkajúce sa sociálnej starostlivosti pre cudzincov, utečencov, repatriantov/ navrátených osôb, maloletých bez sprievodu, atď.
- slúži ako poradný orgán pre Európsky integračný fond
- vystupuje (prostredníctvom Centra pre koordináciu integrácie cudzincov) ako hlavný koordinátor medzirezortnej odbornej Komisie pre pracovnú migráciu a integráciu cudzincov (MEKOMIC)

Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia policajného zboru

www.min.sk/?uhcp_p_pz

Víza, odsuny, hraničná kontrola, žiadosť o azyl, nelegálna migrácia, povolenie na pobyt, odsuny, dobrovoľné návraty, maloletí bez sprievodu, štatistiky

- kontrola a ochrana hraníc
- boj proti nelegálnej migrácií a pašovaniu migrantov
- udeľovanie pobytu cudzincom a kontrola
- odsuny
- vydávanie víz
- do určitej miery azylový proces a implementácia Dublinskej konvencie

imigrácia

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

www.upsvar.sk

štatistiky, povolenie na zamestnanie, nelegálna migrácia

- participuje v boji proti nelegálnemu zamestnávaniu cudzincov
- vedie ústrednú evidenciu o zamestnávaní cudzincov
- spracúva štatistické údaje o zamestnávaní cudzincov
- koordinuje činnosť lokálnych úradov práce, sociálnych vecí a rodiny v regiónoch SR

Národný inšpektorát práce

www.safework.gov.sk

inšpektorát práce, nelegálna migrácia

- participuje v boji proti nelegálnemu zamestnávaniu cudzincov

Súdne preskúmanie

odvolanie proti zamietnutiu žiadosti o medzinárodnú ochranu

krajské súdy
Najvyšší súd SR

Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

www.upsvar.sk

pracovné povolenie, maloletí migranti bez sprievodu, sociálne služby, nelegálna migrácia

- evidencia žiadostí o povolenie na zamestnanie, udelenie / neudelenie povolenia
- poskytovanie dávok v hmotnej núdzi migrantom
- zodpovedné za starostlivosť o maloletých migrantov bez sprievodu
- participuje v boji proti nelegálnemu zamestnávaniu cudzincov

* Poznámka: Táto tabuľka poskytuje základný prehľad o systéme azylu a migrácie v SR a nepredstavuje kompletnú štruktúru.

Organizácia azylovej a migračnej politiky v SR/ Organisation of Asylum and Migration Policies in the Slovak Republic

Notice: This factsheet has been updated for the EMN educational seminar entitled Labour Migration Opportunities and Challenges as of 16 August 2013. The original factsheet was from October 2012.

1. Introduction

This factsheet provides an overview of how asylum and migration policies are organised in the ***Slovak Republic***, including the organisation of the institutional and regulatory context and framework for dealing with third-country nationals coming for the purpose of legal immigration or for international protection. It is based on information provided in the Slovak Republic National Report of the EMN Study *The Organisation of Asylum and Migration Policies in EU Member States*[1], as at December 2008 updated in ***May 2010 and July 2012 consecutively***. The Report was based on desk research: key sources were the Ministry of Interior (including its Migration Office and Bureau of Border and Alien Police), International Organization for Migration (IOM) and Human Rights League.

2. Overview of organisation of political, legislative and institutional framework

2.1 The political system and institutional context

Aspects of migration and asylum fall under the auspices of three ministries: Ministry of Interior (MoI), Ministry of Foreign and European Affairs (MoFEA), and Ministry of Labour, Social Affairs and Family (MoLSAF).

MoI implements relevant policies mainly through the Migration Office and the Bureau of Border and Alien Police. MoI is the responsible body for the Solidarity and Management of Migration Flows Programme for the period 2007-2013, with the Department of Foreign Aid as the responsible entity.

MoLSAF establishes legal norms and regulation for employing foreigners in the SR and sets up criteria for entry into the Slovak labour market. Under this Ministry is also the Sub-department of Migration and Integration of Foreigners. The Central Office of Labour, Social Affairs and Family under the MoLSAF has 46 subordinate regional and local offices with duties related to work permits. The Centre for Legal Assistance under the Ministry of Justice provides free legal assistance to asylum seekers appealing negative decisions and free legal assistance in the second stage of appeals procedure of administrative expulsion.

UNHCR assists asylum seekers and recognised refugees in the SR. IOM provides assistance in return and resettlement programmes, integration of foreigners and victims of trafficking in human beings. Otherwise, the most active NGOs working in the field are the Milan Šimečka Foundation, the Center for the Research of Ethnicity and Culture, the Human Rights League, the Slovak Humanitarian Council, the Goodwill Society and OZ Marginal.

2.2 The legal framework

Laws relevant to migration and asylum are passed by the National Council - the Parliament - and enacted by the Government. Asylum is covered by the Act No. 480/2002 Coll. on Asylum and on Changes and Amendments of Some Acts. Act No. 404/2011 Coll. on Residence of Aliens and on Changes and Amendments of Some Acts governs the field of entry and residence of foreigners and their basic rights and obligations. Employment of foreigners is governed by the Act No. 5/2004 on Employment Services and on changes and Amendments of Some Acts as Amended. There are also relevant acts covering recognition of qualifications, citizenship and health care.

3. Development of migration and international protection systems

Legislative changes have been made to transpose EU directives. In 2011, the special department of MoLSAF dealing with the migrant integration issues was established. In August 2011, the new Migration Policy with the perspective until 2020 was approved by the Government.

[1] Available on the EMN website

4. Organisation of policy

4.1 Overview of migration and international protection policy

Granting visas and accepting applications for residence permits is the competence of the MoFEA. Granting residence permits, registering residence as well as detecting and preventing illegal migration is overseen by the MoI. As for entry procedures, the legislation distinguishes between temporary residence and permanent residence. The missions abroad review tourist visa applications and receive applications for residence permits. Applications can be filed also directly in the country. There are no specific entry requirements for asylum applicants - applicants remain under the care of the Migration Office who also reviews the applications. A decision must be given within three months.

A temporary residence permit is principally granted for a period exceeding 90 days. The purposes for a permit include: employment, business, study, family reunification, duties as a member of civilian units of the armed forces, special activity including e.g. lecturing, art, and sports, research and development, status of a Slovak living abroad and a status of a person with a long term residence in another Member State. Temporary residence is also a residence on the basis of an EU Blue Card. A permanent residence permit is first issued for five years, where after it can be renewed for an unlimited period. Additionally, an alien may apply for tolerated stay for specific purposes defined by the law. There are no fixed conditions regarding integration, but it can be included as a factor in decisions to extend residence permits.

Access to the labour market consists of two steps: granting a work permit and subsequently a temporary residence permit for the purpose of employment. A work permit is not required if the foreigner holds a permanent residence permit, a temporary residence permit for the purpose of a family reunification for more than 12 months or for study. A work permit and a temporary residence permit for the purpose of employment may only be applied for the specific activity for which it was granted. Asylum applicants who have not received a decision within one year do not require a work permit. Persons granted asylum or subsidiary protection have access to employment without a permit.

Administrative expulsions are carried out by the police and judicial expulsions are issued by the court. Detention may be used in this procedure. Forced expulsions may be accompanied by a ban on entry for up to 10 years. A foreigner without legal stay can use an Assisted Voluntary Return and Reintegration Programme organised by IOM.

4.2 Links with other policies

There are links between migration issues and foreign, development, employment and social policies. Hence, MoFEA has built partnerships with some countries of origin of illegal migration or assist (potential) migrants in countries of origin. Otherwise it is primarily health care or problems related to the employment of foreigners from third countries, which are the primary issues linking migration with other policy areas.

5. Analysis of asylum and migration systems

Even though Slovakia has not been a primary country of destination for many migrants, there has been a need to implement projects in the field of migration and asylum, e.g. to establish and maintain counselling centres for migrants. As an essential step forward can be considered the adoption of the Concept of the Foreigners Integration (2009) and the adoption of a new Migration Policy (2011), however migration and asylum is still a field which receives relatively limited attention. Several legislative changes have been made in recent years in relation to the transposition of EU Directives and it is assessed that the transposition of EU legislation has had a positive impact on the migration and asylum policy.

ANNEX: Institutional Chart for Slovak Republic (see on the next page).

Slovak Republic

Institutional framework for Immigration and Asylum Policies*

Ministry of Foreign Affairs (MZV SR)
www.mzv.sk

Visas, Residence permit, voluntary returns, removals, relations with third countries, development policy

- within the framework of its consular agenda fulfils and, to a certain extent, performs tasks linked to the issuing of visa and granting residence to foreigners via its consulates and embassies abroad
- the Ministry also assists with voluntary returns of migrants, deportations or the preparation of readmission agreements

Steering Board for Migration and Integration of Foreigners

- coordinates the fulfilment of the tasks set by the Concept of the Migration Policy and the Concept of the Integration of Foreigners

Ministry of Interior (MV SR)
www.minv.sk

Immigration and asylum policy, EU funds

- formulation, development and implementation of the immigration and asylum policies mainly through its two bodies mentionned below
- acts as the responsible certification body for the Solidarity and Management of Migration Flows for the 2007-2013 period

Ministry of Labour, Social Affairs and Family (MPSVR SR)
www.employment.gov.sk

Labour market access, immigration policy, integration, unaccompanied minors, social services

- coordinates legal labour migration
- prepares and formulates legal norms and determines legal regulations of employing foreigners
- sets up conditions for granting work permits
- sets up criteria for the entry of different categories of foreign nationals to the Slovak labour market,
- formulates the integration policy, transposition of the European integration policy
- formulates legal norms regarding social care for foreigners, recognized refugees, repatriated persons, unaccompanied minors, etc.
- acts as the advisory body for the European Integration Fund
- acts (through its Centre for Coordination of Integration of Foreigners) as the main coordinator of the inter-ministerial expert Committee for Labour Migration and Integration of Foreigners (MEKOMIC)

Immigration

Asylum

Bureau of Border and Alien Police of Presidium of the Police Force (ÚHCP P PZ)
www.minv.sk/?uhcp_p_pz

Visas, removals, border control, asylum applications, illegal immigartion, residence permit, removal, voluntary returns, unaccompanied minors, statistics

- border control and border protection,
- fighting illegal migration and smuggling of migrants,
- granting residence to foreigners and controlling it,
- removals,
- visa issues,
- to a limited extent in asylum procedures and the implementation of the Dublin Regulation

Migration Office of the Ministry of Interior (MÚ MV SR)
www.minv.sk/?migracny-urad-mv-sr

Asylum applications, integration, immigration policy, unaccompanied minors, statistics

- acts as a first instance state body for refugee status determination procedure, responsible for the implementation of the Dublin Regulation and the performance of the related tasks
- provides complex care for foreigners in need of some form of international protection,
- decides on granting asylum or subsidiary protection,
- provides basic care to asylum seekers,
- facilitates primary integration of recognized refugees and persons with subsidiary protection into society
- participates in the formulation of the migration policy of the state,
- publishes statistics on asylum in Slovakia

Central Office of the Labour, Social Affairs and Family (ÚPSVAR)
www.upsvar.sk

Statistics, work permits, illegal migration

- *participates in combating illegal employment of foreigners*
- operates a central evidence of employed foreigners
- processes the respective statistics of employed foreigners,
- coordinates the work of local Offices of Labour, Social Affairs and Family (see bellow)

National Labour Inspectorate
www.safework.gov.sk

Labour inspectorates, illegal immigration

- participates in combating illegal employment of foreigners

Judicial Review

Appeals

Regional Courts
Supreme Court of the Slovak Republic

Offices of Labour, Social Affairs and Family (ÚPSVaR)
www.upsvar.sk

Work permit, unaccompanied minors, social services, illegal migration

- considerate the applications for work permits, their granting /non-granting,
- grant social benefits to migrants in need,
- are in charge of care for unaccompanied minor migrants
- participates in combating illegal employment of foreigners

**Please note that this institutional chart provides an indicative overview of the asylum and migration system in the Member State concerned. As such, it does not represent its complete structure.*

5. Študijné materiály/ Study materials

Tieto publikácie a odborné články boli odporúčané jednotlivými prednášajúcimi:
These publications and expert articles have been recommended by the seminar speakers:

Gudrun Biffl:

Biffl & Altenburg (eds) (2012): **Migration and Health in Nowhereland. Access of Undocumented Migrants to Work and Health Care in Europe**, Omninum , Bad Vöslau.
Dostupné na / available on:
http://www.donauuni.ac.at/de/department/migrationglobalisierung/publikationen/id/17566/index.php

Biffl, G. (2002). **Labour statistics – Towards enlargement. Labour market flexibility: The role of the informal sector in the context of EU enlargement and the need for a systematic statistical base** (WIFO Working Papers, No.190). Vienna: WIFO.
Dostupné na / available on:
http://www.wifo.ac.at/jart/prj3/wifo/resources/person_dokument/person_dokument.jart?publikationsid=23119&mime_type=application/pdf

Schneider, F., Buehn, A. (2009). **Shadow economies and corruption all over the world: Revised estimates for 120 countries.** Linz: Johannes Kepler University.
Dostupné na / available on:
http://www.economics-ejournal.org/economics/journalarticles/2007-9/version-2/

ILO (2002). **Decent work and the informal sector** (International Labour Conference, 90th Session 2002, Geneva). Geneva: ILO.

OECD (2002). **Measuring the non-observed economy: A handbook.** Paris: OECD.

Klára Skřivánková:

Skrivankova, K. (2010). **Between decent work and forced labour: examining the continuum of exploitation.** JRF paper: Forced Labour
Dostupné na / available on:
http://www.jrf.org.uk/sites/files/jrf/forced-labour-exploitation-full.pdf

Matej Blažek:

Blažek, Andrášová, Paulenová (2013): **Skúsenosti migrantov a migrantiek na Slovensku s násilím.** IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu, Bratislava.
Kapitoly 6.3 a 6.4 publikácie (Chapters 6.3 and 6.4 from the publication):
Dostupné na / available on (only in Slovak):
http://www.iom.sk/sk/publikacie?download=158:skusenosti-migrantov-v-sr-s-nasilim-vyskum

Detecting and tackling forced labour in Europe (2013)
Dostupné na / available on:
http://www.jrf.org.uk/sites/files/jrf/forced-labour-europe-summary.pdf (zhrnutie/summary)
Dostupné na / available on:
http://www.jrf.org.uk/sites/files/jrf/forced-labour-europe-full.pdf (celá správa/full report)

Forced labour in the UK (2013)
Dostupné na / available on:
http://www.jrf.org.uk/sites/files/jrf/forced-labour-united-kingdom-summary.pdf
(zhrnutie/summary)
Dostupné na / available on:
http://www.jrf.org.uk/sites/files/jrf/Forced%20Labour%20in%20the%20UK%20FINAL%20prog%20paper.pdf
(celá správa/full report)

Precarious Lives: Experiences of forced labour among refugees and asylum seekers in England (2013)
Dostupné na / available on:
http://precariouslives.files.wordpress.com/2013/07/precarious_lives_findings_summary_2-7-13.pdf
(zhrnutie/summary)
Dostupné na / available on:
http://precariouslives.files.wordpress.com/2013/07/precarious_lives_main_report_2-7-13.pdf
(celá správa/full report)

Ďalšie publikácie z kampane Joseph Rowntree Foundation na tému nútená práca / Other publications from Joseph Rowntree Foundation on Forced Labour:
Dostupné na / available on:
http://www.jrf.org.uk/work/workarea/forced-labour

Rosa Crawford:

Ali Rogers with Bridget Anderson and Nick Clark: **Recession, Vulnerable Workers and Immigration: Background report**
Dostupné na / available on:
http://www.compas.ox.ac.uk/fileadmin/files/Publications/Research_projects/Labour_markets/Labour%20Mrkt%20and%20Recession%20Full%20Report.pdf

Torben Krings: ***'A race to the bottom*?'** Trade unions, EU enlargement and the free movement of labour, European Journal of Industrial Relations, 15, (1), 2009 Trades Union Congress, 2008. Commission on Vulnerable Employment
Dostupné na / available on:
http://www.vulnerableworkers.org.uk/files/CoVE_full_report.pdf

TUC Website on Migration
Dostupné na / available on:
http://www.tuc.org.uk/international/index.cfm?mins=232&minors=28&majorsubjectID=7

TUC Public Policy Blogs on 'Touchstone'
Dostupné na / available on:
http://touchstoneblog.org.uk/2009/02/are-british-workers-protected-from-undercutting
http://touchstoneblog.org.uk/2013/07/upfront-migrant-health-charges-will-only-cause-more-ills
http://touchstoneblog.org.uk/2012/11/if-the-cap-does-not-fit
http://touchstoneblog.org.uk/2010/06/why-ed-balls-is-wrong-to-say-we-were-wrong-to-allow-so-many-eastern-europeans-into-britain

Patrick Taran:

Crisis, Migration and Precarious Work: impacts and responses Focus on European Union member countries. A Research Survey prepared by Patrick Taran, Global Migration Policy Associates (GMPA), revised February 2012
Dostupné na / available on:
http://globalmigrationpolicy.org/articles/activities/Europe%20Crisis%20&%20Migration%20Taran%20Final%2021-2-12.pdf

Thinking migration, demographics and development. Prepared by Patrick Taran, Global Migration Policy Associates (GMPA), February 2013

Zoi Sakelliadou:

EU Strategy towards the Eradication of Trafficking in Human Beings 2012-2013
Dostupné na / available on:
http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0286:FIN:EN:PDF

Directive 2011/36/EU on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA
Dostupné na / available on:
http://ec.europa.eu/antitrafficking/download.action?nodePath=%2FLegislation+and+Case+Law%2FEU+Legislation%2FDirective+THB+L+101+15+april+2011.pdf&fileName=Directive+THB+L+101+15+april+2011.pdf&fileType=pdf

Council conclusions on the new EU Strategy towards the Eradication of Trafficking in Human Beings 2012–2016
Dostupné na / available on:
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/133202.pdf

Action-Oriented Paper on strengthening the EU external dimension on action against trafficking in human beings – first implementation report/update of information on Member States' external action
Dostupné na / available on:
http://ec.europa.eu/antitrafficking/entity.action?path=%2FEU+Policy%2FFirst+implementation+report+Action+Oriented+Paper+external+EU

The EU rights of victims of trafficking in human beings
Dostupné na / available on:
http://ec.europa.eu/antitrafficking/download.action?nodePath=%2FEU+Policy%2FThe+EU+rights+of+victims+of+trafficking+in+human+beings.pdf&fileName=The+EU+rights+of+victims+of+trafficking+in+human+beings.pdf&fileType=pdf

1st EU Statistical Data Report on Trafficking in Human Beings
Dostupné na / available on:
http://ec.europa.eu/anti-trafficking/entity.action?path=EU+Policy%2FReport_DGHome_Eurostat

Infographic on Trafficking in Human Beings
Dostupné na / available on:
http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/multimedia/infographics/index_en.htm#0801262488c18d4a

Memo on Questions & Answers: trafficking in human beings in the EU Statistical annexes
Dostupné na / available on:
http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-331_en.htm

The EU Anti-Trafficking website
Dostupné na / available on:
http://ec.europa.eu/anti-trafficking/

EU Anti-Trafficking Coordinator and relevant background information
Dostupné na / available on:
http://ec.europa.eu/antitrafficking/section.action;jsessionid=8qjXSLJDMhq8TpBzWllQsVrQytKXnJ3P2QMc17vQkwyK1G4MqJJ4!809199083?sectionPath=About%2FCoordinator

Z EMN publikácií odporúčame / recommended from the EMN publications:

Saturovanie dopytu po pracovnej sile prostredníctvom migrácie v Slovenskej republike - Štúdia Národného kontaktného bodu EMN v SR
Dostupné na: http://bit.ly/P75PY0
Satisfying Labour Demand Through Migration in the Slovak Republic - Study of National Contact Point of the European Migration Network in the Slovak Republic
Dostupné na: http://bit.ly/R8m89U

Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu v Slovenskej republike 2012 - Výročná správa Národného kontaktného bodu EMN v SR
Dostupné na:
http://www.emn.sk/phocadownload/emn_reports/emn-sk_vyr-sprava-politiky-migr-azyl-sr_2012_sk.pdf
Annual Report on Migration and Asylum Policies in the Slovak Republic 2012 - Annual Report of the National Contact Point of the European Migration Network in the Slovak Republic
Available on:
http://www.emn.sk/phocadownload/emn_reports/emn-sk_ann-report-on-migr-asyl-policies-sr_2012_en.pdf

Získavanie vysokokvalifikovaných a kvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín do Slovenskej republiky - Malá tematická štúdia Národného kontaktného bodu EMN v SR
Dostupné na:
http://www.emn.sk/phocadownload/emn_studies/emnsk_studia_ziskavanie_vysokokvalifikovanych_a_kvalifikovanych_tcn_do_sr.pdf

Attracting Highly Qualified and Qualified Third-Country Nationals in the Slovak Republic- EMN Focussed Study
Available on:
http://www.emn.sk/phocadownload/emn_studies/emnsk_study_on_attracting_highly_qualified_and_qualified_tcn_sr_en.pdf

6. Prezentácie prednášajúcich/ Speakers‘ Presentations